

# *Vuurwapens weg?*

EEN ONDERZOEK NAAR DE AFHANDELING VAN VUURWAPENS  
EN MUNITIE DOOR DE POLITIE EN HET OM



*Inspectie*  
OPENBARE ORDE  
EN VEILIGHEID

### Het proces afhandeling van vuurwapens

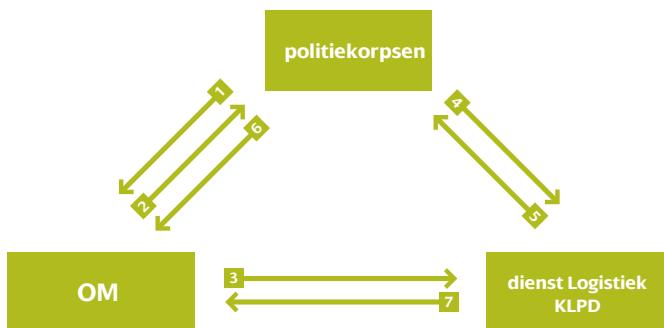
De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Auditdienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderscheiden in dit rapport twee stromen binnen het proces van afhandeling van vuurwapens (en munitie), namelijk gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens.

Gerechtelijke vuurwapens zijn vuurwapens die in verband met een strafrechtelijk onderzoek in beslag zijn genomen en waar het Openbaar Ministerie (OM) een beslissing over moet nemen. Bestuurlijke vuurwapens zijn vuurwapens die op grond van de Wet wapens en munitie in bewaring zijn genomen door de politie.

Hieronder staan de daarbij behorende procesbeschrijvingen en schematische weergaven.

### Het proces van inbeslagname

In het proces van inbeslagname en de verwerking ervan zijn zeven stappen te onderscheiden. Het begint met inbeslagname door de politie. Het korps stelt het OM hiervan in kennis (1). Het OM accepteert de inbeslagname (2), neemt een beslissing en informeert de dienst Logistiek van het KLPD (3). Wanneer de politie klaar is met het onderzoek aan het vuurwapen en/of de munitie informeert ze de dienst Logistiek (4). Deze haalt het vuurwapen op en geeft het korps hiervoor een bewijs van ontvangst (5). Het korps informeert het OM hierover (6). De dienst Logistiek voert de opdracht van het OM uit (vernietigen of bewaren) en informeert het OM hierover (7).



### Het proces bestuurlijke wapens

Bestuurlijke vuurwapens worden zonder tussenkomst van het OM rechtstreeks ter vernietiging worden aangeboden aan de dienst Logistiek.

Als het korps klaar is met (het onderzoek aan) het vuurwapen informeert het de dienst Logistiek (1). Deze haalt het vuurwapen op en geeft het korps hiervoor een bewijs van ontvangst (2). De dienst Logistiek zorgt er vervolgens voor dat het desbetreffende vuurwapen wordt vernietigd.



# *Vuurwapens weg?*

**EEN ONDERZOEK NAAR DE AFHANDELING  
VAN VUURWAPENS EN MUNITIE DOOR  
DE POLITIE EN HET OM**

---

*Inspectie Openbare Orde en Veiligheid*

---

*Den Haag*

---

*juni 2008*

## **INSPECTIE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID**

*Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV)*

*Bezoekadres: Juliana van Stolberglaan 148, 2595 CL Den Haag*

*Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag*

*Telefoon: (070) 426 62 61*

*Telefax: (070) 426 69 90*

*Website: [www.ioov.nl](http://www.ioov.nl)*

## **COLOFON**

*Uitgave: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*

*Inspectie Openbare Orde en Veiligheid*

*Lay out: Grafisch Buro van Erkelens*

*Fotografie cover: Beeldsmaak fotografie*

*Drukwerk: drukkerij Hega, Den Haag*

*ISBN: 978-90-5414-159-4*

*juni 2008*

# Inhoudsopgave

<b>VOORWOORD</b>	<b>7</b>
<b>SAMENVATTING</b>	<b>9</b>
Norm	10
Bevindingen	10
Conclusies	11
Aanbevelingen	12
<b>1 HET ONDERZOEK</b>	<b>15</b>
1.1 Inleiding	15
1.2 De aanleiding van het onderzoek	15
1.3 Opzet en verantwoording	16
1.4 De onderzoeksvragen	17
1.5 Het normenkader	17
1.6 De werkwijze	18
1.7 Leeswijzer	18
<b>2 DE CONTEXT</b>	<b>21</b>
2.1 Inleiding	21
2.2 Gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens	21
2.3 Het proces	22
2.4 Wie is er verantwoordelijk?	23
2.5 Het Landelijk Beslaghuis	24
2.6 De (internationale) bestrijding van illegale vuurwapens	25
<b>3 DE KORPSEN</b>	<b>27</b>
3.1 Welke belangen spelen er bij beheer?	27
3.2 Afspraken en procedures	27
3.3 De praktijk versus de norm	28
3.4 Controle en verantwoording	40
3.5 Schoningsacties	41
3.6 Samenvattende conclusies	41

<b>4 HET OM</b>	<b>43</b>
4.1 Wanneer komt het OM in beeld?	43
4.2 Afspraken en procedures	44
4.3 De praktijk versus de norm	44
4.4 Controle en verantwoording	48
4.5 Recente ontwikkelingen	49
4.6 Samenvattende conclusies	49
<b>5 DE DIENST LOGISTIEK VAN HET KLPD</b>	<b>51</b>
5.1 De rol van de dienst Logistiek van het KLPD	51
5.2 Afspraken en procedures	51
5.3 De praktijk versus de norm	53
5.4 Controle en verantwoording	59
5.5 Recente ontwikkelingen	60
5.6 Samenvattende conclusies	60
<b>6 BESCHOUWING EN CONCLUSIES TEN AANZIEN VAN DE KETEN</b>	<b>63</b>
6.1 De kaders	64
6.2 De uitvoering	66
6.3 De verantwoording	68
6.4 Tot slot	69
<b>BIJLAGEN</b>	
I Het normenkader	71
II Jaarcijfers 2000-2006 van de dienst Logistiek	78
III Opdrachten van het OM in 2006	79
IV Lijst met geïnterviewde personen	81
V Vragenlijst	83
VI Overzicht van aanbevelingen per geadresseerde	85

Een lijst met afkortingen staat op de achterste uitklappagina van dit rapport.



### **Onze missie**

**De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV) levert een bijdrage aan de veiligheid van de samenleving. Zij oefent daartoe toezicht uit op besturen en organisaties die verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid en stelt hen daarmee in staat de veiligheid te verbeteren. De Inspectie OOV zoekt actief samenwerking met andere partijen van beleid, uitvoering en toezicht, zowel op het OOV-domein als op aanverwante terreinen.**

**De Auditdienst (AD) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties levert vanuit een onafhankelijke positie door middel van onderzoek een bijdrage aan het optimaal functioneren van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).**

De Inspectie OOV houdt, onder de verantwoordelijkheid van de ministers van BZK en van Justitie, toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering van zowel de verantwoordelijke bestuursorganen als de operationele diensten die op de verschillende onderdelen van het OOV-terrein actief zijn (politie, brandweer, GHOR).

De AD doet op verzoek van de departementsleiding onderzoek naar sturing en beheersing van bedrijfsprocessen die moeten borgen dat de beleidsdoelstellingen van het ministerie worden gerealiseerd. Het Korps landelijke politiediensten (KLPD), als agentschap van het ministerie van BZK, en daarmee de dienst Logistiek, vallen onder het werkkerrein van de AD.

Het gezamenlijke oordeel van de Inspectie OOV en de AD is onafhankelijk tot stand gekomen.

De Inspectie OOV draagt haar bevindingen actief uit. Zij geeft daarmee de ministers en de onder toezicht staande organisaties inzicht in hun bijdragen aan de kwaliteit van het veiligheidsniveau en de praktische uitwerking van het gevoerde beleid. De Inspectie OOV beoogt daarmee bij betrokkenen een oriëntatie op permanente aandacht voor verbetering tot stand te brengen.



**De Inspectie OOV weet wat er leeft en toetst of het werkt.**

### **Betreffende dit rapport**

Zowel de Inspectie OOV als de AD bepalen op basis van een brede risicoanalyse jaarlijks de thema's en onderwerpen die worden onderzocht.

De richtinggevende thema's voor de Inspectie OOV tot 2010 zijn:

- maatschappelijke oriëntatie van de korpsen;
- professie van het vak;
- informatiehuishouding;
- bestuurlijke verantwoordelijkheden (met name ketensamenwerking).

Voor de AD waren dit voor 2007:

- ICT-governance;
- project- en procesbeheersing.

Dit rapport 'Vuurwapens weg' maakt onderdeel uit van onderzoeken binnen de thema's *professie van het vak* en *informatiehuishouding*, respectievelijk *project- en procesbeheersing*.



# Voorwoord



De afgelopen drie jaren heeft de Nederlandse politie per jaar gemiddeld tienduizend vuurwapens laten vernietigen door de dienst Logistiek van het KLPD. Het vernietigen van vuurwapens is één van de taken van deze dienst Logistiek op grond van het *Besluit inbeslaggenomen voorwerpen*. Goede uitvoering van dit proces is van cruciaal belang. Niet alleen om te voorkomen dat er inbeslaggenomen vuurwapens zoek raken of in verkeerde handen vallen, maar ook vanwege de informatie die het oplevert over trends en wapenstromen als basis voor het maken van dreigingsanalyses in binnen- en buitenland.

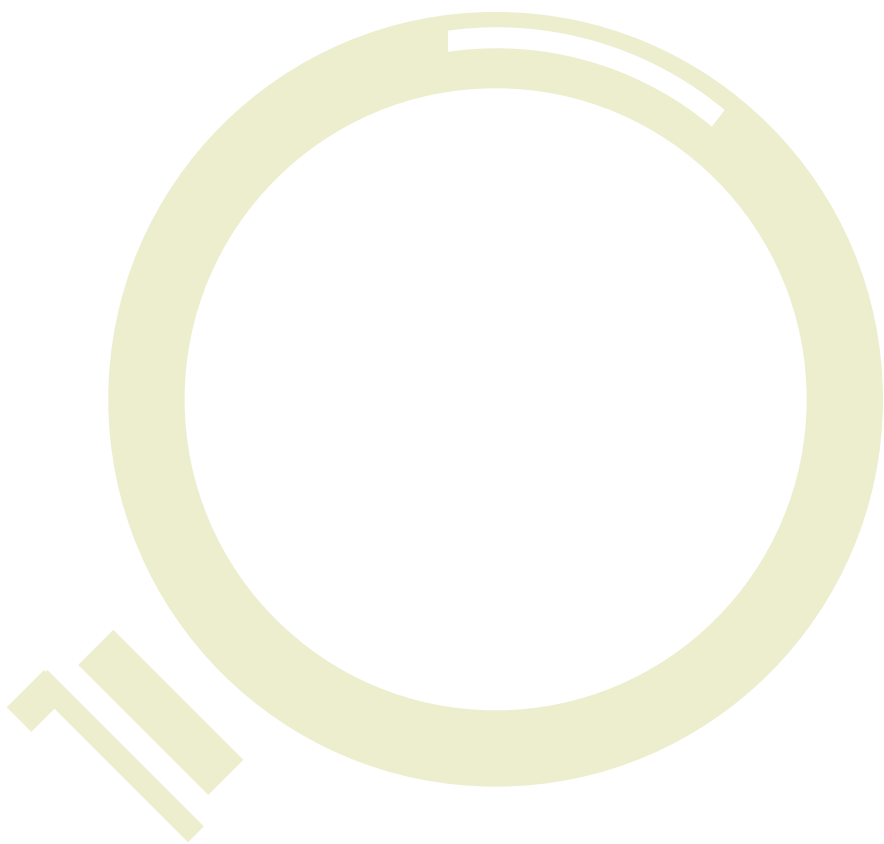
Het totale proces is kwetsbaar door de verscheidenheid aan verantwoordelijken, procedures en werkwijzen. Voor een gerechtelijk vuurwapen moet een andere procedure worden gevolgd dan voor een bestuurlijk vuurwapen. Deze procedures komen samen bij de dienst Logistiek.

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV) en de Auditdienst (AD) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben onderzocht of de huidige werkwijze van de afhandeling van vuurwapens door de politiekorpsen, het Openbaar Ministerie (OM) en de dienst Logistiek voldoet en of er verbetermogelijkheden zijn. De Inspectie OOV en de AD voerden dit onderzoek gezamenlijk uit, waardoor een optimale combinatie van relevante expertises werd verkregen, namelijk toetsing van de kwaliteit van de praktijk en advisering over de kritische bedrijfsprocessen.

Het onderzoek heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen aan de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en van BZK, de Raad van Hoofdcommissarissen, het OM en de politiekorpsen.

**Het hoofd van de Inspectie OOV,**

**De directeur van de Auditdienst,**



# Samenvatting



Een van de belangrijkste waarnemingen is dat het bij de ketenpartners ontbreekt aan gedeelde informatie en gedeelde analyse over de wijze waarop het proces van de wapenstromen verloopt. Ieder van de partners in de keten doet in het algemeen zijn best om zijn eigen (interne) processtap, die gebaseerd is op de wettelijke normen, naar behoren uit te voeren. Daarbij vallen de individuele werkwijzen op. Het ketenproduct, waarbij samenwerking essentieel is, geeft reden tot zorg omdat het op verschillende plaatsen aantoonbaar niet goed gaat. De samenwerking in de keten is gebaseerd op onderlinge afspraken tussen deze partijen.

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV) en de Auditdienst (AD) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) hebben getoetst of de wijze waarop het beheer, vervoer en de afhandeling van vuurwapens plaatsvindt door de korpsen, het Openbaar Ministerie (OM) en de dienst Logistiek van het Korps landelijke politiediensten (KLPD), voldoet aan de daarvoor geldende of te stellen normen.

De afhandeling van vuurwapens en munitie door politie en het OM lijkt op zichzelf niet het grootste thema dat politie en justitie op dit moment zou moeten bezighouden. Maar de informatie die het oplevert over wapenstromen en trends op gebied van wapens en munitie op nationaal en internationaal niveau is, in een tijdsbeeld van mondialisering van (vuurwapen)criminaliteit en toenemende aandacht voor terrorisme, dat wel. Niet alleen heeft Nederland internationale verplichtingen op zich genomen om haar 'intelligence-rol' op dit gebied in te vullen, ook is deze informatie de basis van dreigingsanalyses binnen en buiten Nederland.

Uit de risicoanalyse en het vooronderzoek was al gebleken dat Nederland die rol niet kan waarmaken als de informatiehuishouding rondom vuurwapens en munitie niet verbeterd wordt. Helder is wel dat er op dit moment bij een groot deel van de ter vernietiging aangeboden wapens (met name de bestuurlijke wapens) niet structureel onderzoek plaatsvindt naar de historie van het wapen (herkomst en gebruik). En daarmee wordt mogelijk cruciale informatie gemist.

Het feit dat er geen uitspraak kan worden gedaan of alle vuurwapens die volgens de administratie zouden moeten zijn vernietigd ook daadwerkelijk zijn vernietigd spreekt boekdelen. Het is op dit moment niet vast te stellen of er vuurwapens in verkeerde handen zijn gevallen dan wel dat er 'alleen' geen administratieve verantwoording is voor een aantal vuurwapens.

Al met al waren er in 2007 voldoende redenen voor de Inspectie OOV en de Auditdienst van BZK om een onderzoek te starten naar de mate waarin de huidige werkwijze van

de betrokken partners (politie, OM en dienst Logistiek) voldoet en in hoeverre er verbetermogelijkheden zijn te signaleren.

Samen met de AD heeft de Inspectie OOV literatuurstudie verricht, interviews afgenomen en ter plaatse onderzoek gedaan. Hierbij is gebruik gemaakt van een normenkader dat is opgenomen in bijlage I. Aanvullend op de normen die gelden voor de deelprocessen hebben de Inspectie OOV en de AD een selectie van de voor dit onderzoek relevante normen voor ketenkwaliteit gehanteerd (*doelconvergentie, ketenregie, gedeelde analyse en informatiecoördinatie*) om een oordeel te kunnen geven over het functioneren van het totale proces.

## **NORM**

Het normenkader is afgeleid uit het bestaande juridische kader en kaders die voortkomen uit interne afspraken. De juridische kaders zijn geen onderwerp van onderzoek geweest. Het *Wetboek van Strafvordering* biedt het brede toezichtkader voor dit onderzoek voor wat betreft de gerechtelijke wapens. Het *Besluit inbeslaggenomen voorwerpen* (BIV) geldt daarbij als specifiek kader. De *Wet wapens en munitie* (WWM) biedt het kader voor de bestuurlijke vuurwapens.

Het *Handboek beslag en ontneming* (HBenO) en de *Landelijke procedures vuurwapens* (LPrV) van het Landelijk Platform Vuurwapens (LPV) dragen, als interne afspraken, bij aan het toezichtkader. Deze richten zich met name op termijnen en verantwoordelijkheid.

Aansluitend op de normen die gelden voor het beslagproces (met het OM als verantwoordelijke) en de beheerprocessen (bij de korpsen en de dienst Logistiek) hebben de Inspectie OOV en de AD de Inspectienormen voor ketenkwaliteit gehanteerd om een oordeel te kunnen geven over het functioneren van het totale proces.

## **BEVINDINGEN**

Ieder van de ketenpartners spant zich in het algemeen in om een goed eigen resultaat neer te zetten. Ondanks deze inspanning is er bij een aantal van de partners zeker ruimte voor verbetering. Ieder richt zich op het eigen traject en bemoeienis met de opvolgende schakel beperkt zich vaak tot één of andere vorm van bewijs van overdracht (zoals een ontvangstbewijs of aantekening in registratie). Dit leidt tot problemen, meestal bij de laatste schakel. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het verschil tussen wat in opdracht van het OM door de dienst Logistiek moet worden vernietigd en wat er feitelijk door de korpsen wordt aangeboden.

Niemand van de ketenpartners voelt zich eindverantwoordelijk voor het gehele proces, dat wil zeggen voor de organisatie van de wapenstromen en de condities waaronder deze moeten plaatsvinden. Hier zijn ook geen afspraken over gemaakt. De afspraken die er zijn, hebben betrekking op de verantwoordelijkheid voor slechts een deel van het proces.

Alle ketenpartners werken met hun eigen registratiesystemen. Er zijn geen afspraken over een gezamenlijk registratiesysteem of een gezamenlijk registratienummer. Ook sluiten deze systemen niet op elkaar aan. Uit de registratie is daarom slechts beperkte en mogelijk onbetrouwbare sturingsinformatie te halen. De verschillende registraties kennen op dit moment onjuistheden en onzekerheden. Het totale proces van een vuurwapen is lastig te volgen.

Uit de beschrijvingen van de praktijksituatie van de korpsen en het OM in hoofdstukken drie en vier blijkt dat de korpsen onderling in de uitvoering veel van elkaar verschillen. Dit geldt ook voor de parketten. In de praktijk blijkt dat de overige partijen in de keten hier hinder van ondervinden en dat de afgesproken (vlotte) uniforme afhandeling hierdoor niet kan worden gerealiseerd.

De registraties bij de verschillende ketenpartners leveren samen geen volledige verantwoordingsinformatie voor het hele proces op. De registraties zijn gescheiden en niet op elkaar aan te sluiten. Daarnaast zijn de afzonderlijke registraties bij de verschillende ketenpartners niet volledig. Bij het OM worden soms zaken onterecht gesloten. Bij de korpsen worden bestuurlijke vuurwapens niet altijd geregistreerd of alleen in het eigen goederen systeem. Het Vuurwapen Data Systeem wordt niet goed gevuld. De dienst Logistiek registreert de gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens gescheiden, zodat geen verbanden tussen beide te leggen valt.

Er wordt nu niet structureel onderzoek gedaan naar de historie van de te vernietigen wapens (*tracking & tracing*). Hiermee kan waardevolle informatie ontbreken voor strafrechtelijke onderzoeken (waarheidsvinding in strafzaken) en dus intelligence in de brede zin van het woord. Daardoor kan Nederland haar (inter)nationale verplichtingen ten aanzien van levering van dreigingsanalyse-informatie niet volledig of onvoldoende waarmaken.

## CONCLUSIES

Het beheer van vuurwapens is gebaat bij ketenregie. De ketens hebben belang bij sturing en afstemming om het schaden of veronachtzamen van strafvorderlijke en/of veiligheidsbelangen te voorkomen. Het gerechtelijke en het bestuurlijke proces koersen uiteindelijk in belangrijke mate op hetzelfde doel: vernietiging van het wapen, en in sommige situaties, teruggave aan de rechthebbende. Om deze doelen te bereiken

is afstemming van en regie op de opeenvolgende schakels binnen en tussen de processen noodzakelijk.

In een ketenproces is naast de eigen doelen van de samenwerkende partijen een gemeenschappelijk doel voorwaarde voor het juiste verloop van de opeenvolgende activiteiten. Een gemeenschappelijk doel is een belangrijke voorwaarde voor het bereiken van het effect van de keten. Bij het beheer van gerechtelijke vuurwapens worden het belang van de strafvorderlijke aspecten in het beslagproces en de zorg voor het vuurwapen in het beheerproces (goede administratie, veiligheid en vernietiging) verschillend ervaren door de partners.

Het ontbreekt de partners in de processen aan een gedeelde analyse van de wijze waarop het proces van de vuurwapenstromen verloopt. Het **totaalproduct**, waarbij samenwerking essentieel is, geeft reden tot zorg omdat op verschillende plaatsen het aantoonbaar **niet goed** gaat. Een proces met meerdere betrokkenen en verantwoordelijken is op zich niet problematisch. In dit onderzoek is echter geconstateerd dat ieder zich alleen verantwoordelijk voelt voor het eigen traject. Daarnaast is, behalve het OM voor het gerechtelijke proces, er geen eindverantwoordelijke aan te wijzen voor het totale proces. Dit heeft tot gevolg dat in beslag genomen vuurwapens zowel fysiek als administratief niet eenvoudig binnen het proces zijn te volgen. Een gevolg hiervan is dat als er zich fouten voordoen deze moeilijk te traceren en op te lossen zijn. Feitelijk kunnen wapens hierdoor (administratief) 'verdampen'.

Naast de mogelijkheid dat er wapens weg zijn, kan ook de informatiepositie aanzienlijk worden verbeterd. Het inzichtelijk krijgen van de illegale wapenstromen is een internationale verplichting, waar Nederland nu niet aan kan voldoen. Doordat de routing van illegale wapens ge-bypassed wordt (opname in de bestuurlijke stroom) vindt er geen registratie plaats. Informatie over wapenstromen en trends is van groot belang om bijvoorbeeld op basis van een threat-assesment strategische keuzes te kunnen maken.

## AANBEVELINGEN

In deze samenvatting zijn de aanbevelingen opgenomen die gelden op het landelijke niveau. In de hoofdstukken drie, vier en vijf zijn concrete aanbevelingen opgenomen, gericht aan een of meerdere specifieke partijen. Dit betreft de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en van BZK, de Raad van Hoofdcommissarissen, het OM en de politiekorpsen.

De Inspectie OOV en de AD bevelen de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en van BZK aan om een regeling te maken waarin de verantwoordelijkheid voor zowel het totale proces, inclusief de vernietiging van de gerechtelijke vuurwapens en de bestuur-

lijke vuurwapens, naast de wijze waarop, een plaats krijgt. De Inspectie OOV en de AD benadrukken hierbij dat een nieuwe regeling op zich niet voldoende is, maar ook dat deze in de uitvoering door alle betrokkenen gedragen moet worden. De Inspectie OOV en de AD bevelen het OM aan om samen met de korpsen op korte termijn ieders verantwoordelijkheid voor het algehele functioneren van de keten middels uniforme afspraken vast te leggen totdat de hierboven genoemde regeling tot stand is gekomen.

De Inspectie OOV en de AD bevelen de Raad van Hoofdcommissarissen (RvHC) aan een inzichtelijk wapenvolgsysteem te (laten) ontwikkelen. Essentieel hierbij is dat ieder vuurwapen geregistreerd wordt onder een uniek registratienummer. Het doel van dit systeem moet zijn om te allen tijde op eenvoudige wijze de status van een vuurwapen te kunnen achterhalen. Betrek zo mogelijk het Landelijk Beslaghuis bij de ontwikkeling en implementatie hiervan.





# Het onderzoek



1

1.1

## INLEIDING

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV) en de Auditdienst (AD) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) hebben getoetst of de wijze waarop het beheer, vervoer en de afhandeling van gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens plaatsvindt<sup>1</sup>, door de korpsen, het Openbaar Ministerie (OM) en de dienst Logistiek van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) in de praktijk voldoet.

Het beheerproces is kwetsbaar omdat er diverse ketenpartners zijn die gebruik maken van verschillende registratiesystemen voor hetzelfde vuurwapen en omdat de vuurwapens in twee stromen (met verschillende afhandelingwijzen) onderverdeeld worden (gerechtelijke en bestuurlijke) die uiteindelijk op een plek samenkomen.

1.2

## DE AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Eind 2006 heeft de Inspectie OOV in het kader van de jaarlijkse risicoanalyse contact gehad met de AD van het ministerie van BZK. De AD gaf destijds aan voornemens te zijn in de 2<sup>e</sup> helft van 2007 een audit te gaan doen naar 'de processen rond gerechtelijke vuurwapens'. De aanleiding voor deze beoogde audit was dat de dienst Logistiek had aangegeven het eigen (deel)proces op orde te hebben, maar verbetermogelijkheden te zien voor het algehele proces. Het KLPD is in het *Besluit inbeslaggenomen voorwerpen* (BIV) aangewezen als de bewaarder van vuurwapens en munitie. Binnen het KLPD heeft de afdeling Wapentechniek en Transport van de dienst Logistiek deze taak. Daarnaast is de afdeling Wapentechniek en Transport verantwoordelijk voor vernietiging van vuurwapens en munitie.

De Inspectie OOV en de AD zien naast de initiële procesmatige invalshoek (sluiten de processen op elkaar aan) ook dat de strafvorderlijke belangen (*waarheidsvinding* en *intelligence*) in een adequaat beheerproces geborgd kunnen worden. Daarnaast is het bevorderen van veiligheid binnen het politievak een blijvend aandachtspunt voor de Inspectie OOV<sup>2</sup>. Het contact dat de Inspectie OOV en de AD hierover met elkaar hadden, resulteerde erin dat werd besloten het onderzoek gezamenlijk uit te voeren.

Een van de doorslaggevende factoren hierbij was dat op dit moment, door de gebrekkige informatiehuishouding niet onderzocht kan worden of alle vuurwapens die volgens de administraties zouden moeten zijn vernietigd ook daadwerkelijk zijn vernietigd. Het onderzoek heeft niet uitgewezen dat er vuurwapens in verkeerde handen zijn gevallen. Het tegendeel kon echter ook niet worden vastgesteld.

1 Waar in dit rapport 'vuurwapens' staat vermeld, dient gelezen te worden: 'vuurwapens en munitie'.  
2 Schietvaardigheid, geweldsbeheersing en wapenbeheer, een onderzoek naar de stand van zaken per 1 juli 2003 bij dertien politiekorpsen (Inspectie OOV 2004) en Schietvaardigheid, geweldsbeheersing en wapenbeheer, een onderzoek bij veertien korpsen op de peildatum 1 juli 2004 (Inspectie OOV 2005).

### 1.3 OPZET EN VERANTWOORDING

Dit rapport ‘**Vuurwapens weg?**’ maakt onderdeel uit van onderzoeken binnen de thema’s *professie van het vak en informatiehuishouding*<sup>3</sup> van de Inspectie OOV, respectievelijk *project- en procesbeheersing*<sup>4</sup> van de AD. Het rapport richt zich op het beheer, het vervoer en de afhandeling van vuurwapens en munitie. Het proces betreffende overige wapens (zoals steek- en slagwapens) valt buiten de scope van dit onderzoek.

Met dit onderzoek kunnen de betrokkenen hun eigen werkwijze beoordelen en de processen (beheer, vervoer en afhandeling) daar waar nodig verbeteren. Het uiteindelijke doel hiervan is het bevorderen van de veiligheid.

Tijdens een schriftelijke consultatieronde ten behoeve van het opstellen van het plan van aanpak voor dit onderzoek, gaven medewerkers van de beleidsdirecties van de ministeries van BZK en van Justitie, het College van procureurs-generaal, de voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vtsPN) en het Landelijk platform vuurwapens (LPV)<sup>5</sup> aan dat het proces van de bestuurlijke vuurwapens een groot risico vormt omdat deze bij de dienst Logistiek samenkomt met de stroom van de gerechtelijke vuurwapens. Naar aanleiding hiervan werd besloten het proces van de bestuurlijke vuurwapens eveneens te onderzoeken.

Gedurende het onderzoek zijn stakeholders, zoals de portefeuillehouder uit de Raad van Hoofdcommissarissen (RvHC), de ministeries van BZK en van Justitie, het College van procureurs-generaal, de vtsPN en het LPV op de hoogte gehouden van de bevindingen.

De inhoud van het rapport is, voordat deze definitief werd vastgesteld, collectief besproken met alle stakeholders. Deze gaven aan de inhoud ervan te herkennen en erkennen. De aanbevelingen zijn overgenomen. De medewerkers van de dienst Logistiek gaven aan al met de uitvoering ervan begonnen te zijn.

De Werkgroep Wapens van het Landelijk Beslaghuis onder leiding van het OM gaf aan dit rapport te gaan betrekken in haar analyse.

Het LPV is in opdracht van de RvHC bezig met het herinrichten van de vuurwapenbestrijding in Nederland en ontwikkeld daarvoor indicatoren voor vuurwapenbeheer. Het LPV gaf aan dit rapport te gaan betrekken in de uitwerking van zijn instrumenten.

Dit rapport is aangeboden aan de ministers van BZK en van Justitie.

Dit rapport is tevens ter kennis gebracht van de Tweede Kamer, de korpsbeheerders,

3 Eerder verschenen binnen deze thema's: Evaluatieonderzoek bovenregionale recherche (2007), Landelijke coördinatie en uitwisseling van politie-informatie (2006), Opsporing bezocht (2006) en Schietvaardigheid, geweldsbeheersing en wapenbeheer, een onderzoek bij veertien korpsen op de peildatum 1 juli 2004 (2004). In 2008 verschijnt binnen dit thema Informatie gestuurde politie (zomer 2008).

4 Zie *Onze missie*.

5 In het LPV zijn de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie, de Koninklijke Marechaussee, de Economische Controledienst (ECD), de Douane, en de Nederlandse politie vertegenwoordigd.

de hoofdofficieren van Justitie, de politiekorpsen, het College van procureurs-generaal en overige belanghebbenden.

#### 1.4 DE ONDERZOEKSVRAGEN

De centrale vraagstelling is of de wijze waarop het beheer, vervoer en de afhandeling van gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens plaatsvindt, door de korpsen, het OM en de dienst Logistiek in de praktijk voldoet en of er verbetermogelijkheden zijn.

De concrete deelvragen als uitwerking van de centrale vraagstelling zijn:

- a Hoe is het beheer georganiseerd in de praktijk?
- b Hoe is het vervoer georganiseerd in de praktijk?
- c Hoe is de afhandeling georganiseerd in de praktijk?
- d Sluiten de deelprocessen voldoende op elkaar aan?
- e Vindt er voldoende afstemming plaats tussen politie, OM en de dienst Logistiek?
- f Is er voldoende capaciteit voor het afhandelen van de vuurwapens?
- g Is er een uniforme werkwijze?
- h Is er een landelijk totaalbeeld?

#### 1.5 HET NORMENKADER

De Inspectie OOV en de AD geven in dit rapport zowel een oordeel over de afzonderlijke processen van gerechtelijke en bestuurlijke wapens (onderzoeksvragen a t/m c en f) als over het functioneren van het totale proces en de onderlinge aansluiting en afstemming van de deelprocessen op elkaar (onderzoeksvragen d, e en g).

De normen voor de afzonderlijke deelprocessen zijn zowel afgeleid uit juridische kaders als uit interne afspraken. De juridische kaders worden gevormd door het *Wetboek van Strafvordering* (WvSv), dat het brede toezichtkader voor dit onderzoek vormt, de *Wet wapens en munitie* (WWM) en het *Burgerlijk Wetboek* (BW). Daarnaast gelden het *Besluit inbeslaggenomen voorwerpen* (BIV) en de *Regeling materieel beheer rijksoverheid* (waaraan de dienst Logistiek moet voldoen). Bovendien is voor de afhandeling van in beslag genomen vuurwapens en munitie bepaalde milieuwetgeving (opslag en vervoer) van toepassing.

Het *Handboek beslag en ontneming* (HBenO) en de *Landelijke procedure vuurwapens* (LPV) bevatten interne afspraken.

De uitgewerkte normenkaders voor de afzonderlijke deelprocessen is als bijlage I in dit rapport opgenomen. Bovendien worden ze weergegeven in de hoofdstukken waarin de

Inspectie OOV en de AD de bevindingen beschrijven. Het normenkader is voorgelegd aan het LPV, dat het normenkader heeft getoetst en onderschreven.

Aanvullend op de normen die gelden voor de afzonderlijke deelprocessen hebben de Inspectie OOV en de AD inspectienormen voor ketenkwaliteit gehanteerd om een oordeel te kunnen geven over het functioneren van het totale proces. Het betreft de vier normen *doelconvergentie, gedeelde analyse, ketenregie en informatiecoördinatie*<sup>6</sup>. Onder doelconvergentie verstaan de Inspectie OOV en de AD de mate waarin overeenstemming bestaat tussen de ketenpartners over het gezamenlijk doel van de keten ten aanzien van het beheer van de gerechtelijke en van de bestuurlijke wapens.

Bij gedeelde analyse kijken de Inspectie OOV en de AD naar het bestaan van een gedeelde analyse door de ketenpartners bij de afhandeling van de gerechtelijke en bestuurlijke wapens en waarop zij zich individueel richten. Onder ketenregie verstaan de Inspectie OOV en de AD iedere vorm van sturing en afstemming van de ketens om de doelen ervan (de afhandeling van de gerechtelijke en bestuurlijke wapens) te behalen. Tot slot verstaan de Inspectie OOV en de AD onder informatiecoördinatie in dit geval de vastlegging, afstemming en overdracht van gegevens die nodig zijn om de keten naar behoren te laten functioneren. De gegevens kunnen betrekking hebben op een wapen en (het functioneren van) de keten.

## 1.6 DE WERKWIJZE

De Inspectie OOV heeft samen met de AD literatuurstudie verricht, interviews gehouden en de opslag en administratie ter plaatse onderzocht. Om tot een oordeel te komen hebben de Inspectie OOV en de AD aan alle korpsen een aantal vragen schriftelijk voorgelegd en is documentatie opgevraagd (zie bijlage V). De Inspectie OOV en de AD hebben ervoor gekozen om door interviews en onderzoek ter plaatse te onderzoeken hoe het beheer, het vervoer en de afhandeling van gerechtelijke en van bestuurlijke vuurwapens heeft plaatsgevonden en plaatsvindt. Het hanteren van deze beoordelingswijze doet het meeste recht aan de vraagstelling en de inzet van individuele medewerkers bij de korpsen, parketten en de dienst Logistiek. Vervolgens hebben de onderzoekers interviews afgenomen met sleutelfiguren binnen de dienst Logistiek en het LPV. Naar aanleiding van de bevindingen die hieruit naar voren kwamen, zijn acht korpsen<sup>7</sup> en twee parketten nader bezocht<sup>8</sup>. Daarnaast hebben de onderzoekers gesproken met de projectverantwoordelijke voor de invoering van het Landelijk Beslaghuis (LBH) bij het OM.

6 In Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ) werken vijf rijksinspecties samen: de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Inspectie Werk en Inkomen. ITJ kijkt vooral hoe de organisaties voor de jeugd samenwerken - vaak zit daar namelijk de zwakke plek. Door een betere samenwerking tussen de partners in de keten (zoals scholen, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en politie) kunnen kinderen met problemen eerder de hulp krijgen die ze verdienen. Daartoe zijn een aantal normen ontwikkeld.

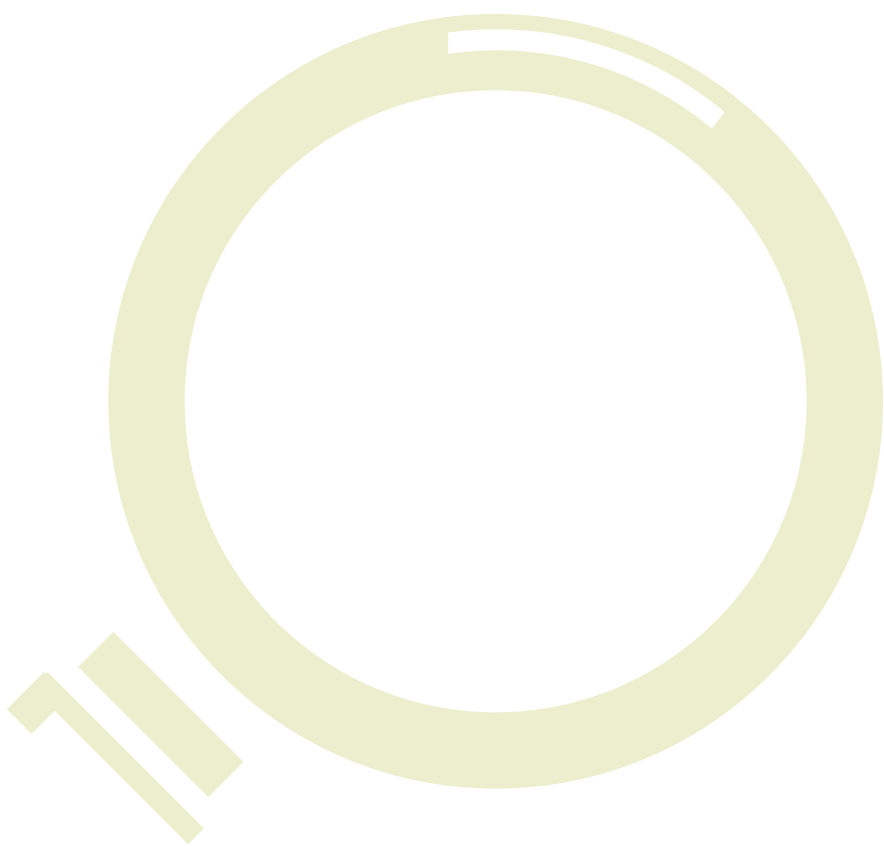
7 Bij sommige van deze gesprekken was het OM aanwezig. De verslagen van de gesprekken zijn voorgelegd aan het formeel voor het proces verantwoordelijke parket.

8 Het OM valt qua toezicht niet onder de Inspectie OOV en de AD, maar is wel verantwoordelijk voor de afhandeling van het beslag. Desgevraagd was het OM daarom bereid aan het onderzoek mee te werken.

## 1.7 LEESWIJZER

Hoofdstuk één beschrijft, na een inleiding, de opzet en verantwoording van het onderzoek. Hoofdstuk twee geeft de context weer waarbinnen de onderzochte processen plaatsvinden. Hoofdstukken drie, vier en vijf gaan respectievelijk in op de praktijk bij de korpsen, het OM en de dienst Logistiek. Het gaat hierbij om de afzonderlijke deelprocessen. De lijn die hierin wordt aangehouden is: welke afspraken en procedures zijn er, worden deze gevolgd, hoe functioneren deze in de praktijk en op welke wijze wordt hierover verantwoording afgelegd<sup>9</sup>. In hoofdstuk zes beschouwen de Inspectie OOV en de AD tot slot het totale proces aan de hand van de inspectienormen voor ketenkwaliteit. In de hoofdstukken drie, vier en vijf zijn conclusies en aanbevelingen opgenomen die betrekking hebben op dat deelproces. Die van hoofdstuk zes richten zich op het totale proces.

9 Als in dit rapport wordt gesproken over het KLPD dan wordt daarmee het korps bedoeld. De opsporingsambtenaren van het KLPD nemen ook met enige regelmaat vuurwapens in beslag. De uiteindelijke vernietiging ervan vindt plaats door de dienst Logistiek.



# De context



2.1

## INLEIDING

Het beheer van bestuurlijke en gerechtelijke vuurwapens staat niet op zich. Een aantal andere vraagstukken en ontwikkelingen is hierop van invloed, zoals de komst van het Landelijk Beslaghuis (LBH), dat de afhandeling mogelijk gaat overnemen en de bestrijding van illegale vuurwapens. Hieronder wordt eerst het onderscheid gemaakt tussen gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens. Daarna komen de bijbehorende processen aan bod. Vervolgens wordt in gegaan op de vraag wie er voor deze processen verantwoordelijk zijn. Aan het einde van dit hoofdstuk worden de komst van het LBH, de bestrijding van illegale vuurwapens en het internationale aspect van het beheer beschreven.

2.2

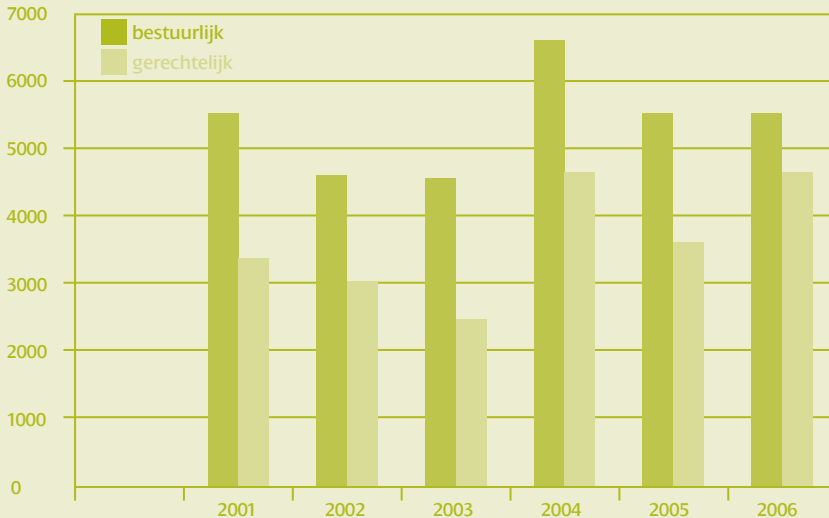
## GERECHTELIJKE EN BESTUURLIJKE VUURWAPENS

In dit rapport maken de Inspectie OOV en de Auditdienst een onderscheid tussen gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens. Onder een gerechtelijk vuurwapen verstaan de Inspectie OOV en de AD een vuurwapen dat op één van de gronden als vermeld in artikel 94 WvSv in beslag is genomen en waar het Openbaar Ministerie een beslissing over moet nemen. Artikel 94 WvSv heeft het over voorwerpen die vatbaar zijn voor inbeslagneming. Inbeslagneming is een vormloze handeling: door het daadwerkelijk onder zich nemen van een voorwerp is de inbeslagneming feitelijk voltooid.

Een korpschef kan op grond van zijn bestuurlijke taak, die gebaseerd is op de WWM, een persoon een bevel geven tot inlevering van een vuurwapen. Dit vindt plaats, indien een persoon zonder daartoe gerechtigd te zijn, dit voorhanden heeft (artikel 8 WWM). Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij een erfenis, waarbij een erfgenaam een vuurwapen in bezit krijgt. Deze categorie vuurwapens wordt in dit rapport aangeduid als bestuurlijke vuurwapens. De korpschef bewaart een dergelijk vuurwapen voor een periode van maximaal vijf jaar, waarna het eigendom wordt van de Staat. In deze vijf jaar kan de rechtmatige eigenaar (als die er is) het wapen weer terug krijgen.

De afgelopen drie jaar droegen de korpsen jaarlijks gemiddeld ongeveer 10.000 vuurwapens over aan de dienst Logistiek. In de drie jaar daarvoor ongeveer 7.500.

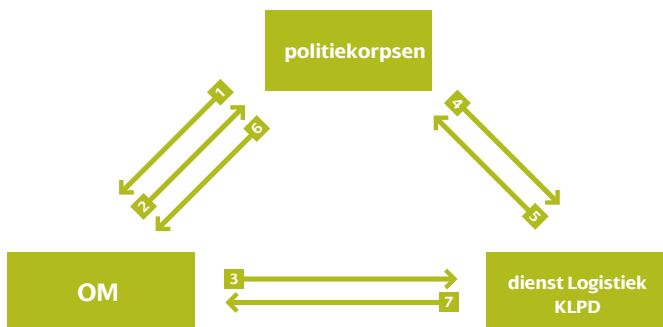
Aantal gerechtelijke en bestuurlijke vuurwapens die in 2001-2006 zijn aangeboden aan de dienst Logistiek



### 2.3 HET PROCES

In het proces van inbeslagname en de verwerking ervan zijn zeven stappen te onderscheiden. Het begint met inbeslagname door de politie (1). Het korps stelt het OM hiervan in kennis. Het OM accepteert de inbeslagname (2), neemt een beslissing en informeert de dienst Logistiek van het KLPD (3). Wanneer de politie klaar is met het onderzoek aan het vuurwapen en/of de munitie informeert ze de dienst Logistiek (4). Deze haalt het vuurwapen op en geeft het korps hiervoor een bewijs van ontvangst (5). Het korps informeert het OM hierover (6). De dienst Logistiek voert de opdracht van het OM uit (vernietigen of bewaren) en informeert het OM hierover (7).

Schematische weergave proces afhandeling gerechtelijke vuurwapens:





Bestuurlijke vuurwapens worden door de korpsen zonder tussenkomst van het OM rechtstreeks ter vernietiging aangeboden aan de dienst Logistiek. Als het korps klaar is met (het onderzoek aan) het vuurwapen informeert het de dienst Logistiek (1). Deze haalt het vuurwapen op en geeft het korps hiervoor een bewijs van ontvangst (2). De dienst Logistiek zorgt er vervolgens voor dat het desbetreffende vuurwapen wordt vernietigd.

Schematische weergave proces afhandeling bestuurlijke vuurwapens:



Deze processen staan ook weergegeven op de voorste uitklappagina van dit rapport.

## 2.4 WIE IS ER VERANTWOORDELIJK?

De materiële verantwoordelijkheid voor een in beslag genomen vuurwapen berust bij de verbalisant, totdat deze de verantwoordelijkheid heeft overgedragen aan een ander, bijvoorbeeld een taakaccenthouder<sup>10</sup>. De formele verantwoordelijkheid voor het beheer van gerechtelijke vuurwapens, die is gebaseerd op het WvSv, berust bij het OM<sup>11</sup>.

De materiële verantwoordelijkheid berust in eerste instantie bij het korps van inbeslag-neming, maar na overdracht bij de dienst Logistiek, als bewaarder en vernietiger.

De beide verantwoordelijkheden komen tot uitdrukking in de processen. Aan de ene kant is er het beslagproces. Het OM heeft daarbij de hoofdrol als beslisser en bewaker van termijnen. De korpsen en de dienst Logistiek hebben in dit proces een uitvoerende rol. Aan de andere kant is er het bestuurlijke proces, waarbij de korpsen zowel materieel als formeel verantwoordelijk zijn. Deze verantwoordelijkheden komen tot uitdrukking in de twee beheerprocessen, namelijk die van de vuurwapens die in beslag zijn genomen en die van de vuurwapens die op grond van andere wet- en regelgeving door de korpsen worden bewaard. De korpsen en de dienst Logistiek moeten in deze processen als een *goede huisvader* de vuurwapens beheren.

Elke ketenpartner gebruikt een eigen registratiesysteem met eigen registratienummers. De korpsen maken gebruik van het BPS of een equivalent ervan. Daarnaast heeft de beheerder in een korps vaak nog een eigen digitaal administratiesysteem (bijvoorbeeld met behulp van een programma als Filemaker Pro). Het OM maakt gebruik van Compass en van papieren dossiers. De dienst Logistiek maakt gebruik van een papieren administratie en van twee gescheiden digitale registraties. Hierdoor dienen de vuurwapens in vier afzonderlijke systemen ingevoerd te worden.

<sup>10</sup> Een taakaccenthouder is een politiefunctionaris die naast zijn reguliere taak nog een taakaccent heeft, zoals in dit geval voor vuurwapens. In de regel heeft hij daarvoor een aanvullende opleiding gevolgd.

<sup>11</sup> Uit de administratie van de dienst Logistiek blijkt dat het OM in 2006 2712 beslissingen 'tot vernietiging' en 912 'tot deponeren' (bewaren) heeft genomen.

Het LBH wordt een databank voor in beslag genomen goederen. Deze databank is momenteel in ontwikkeling. Het ministerie van Financiën (dienst Domeinen) is hiervoor procesverantwoordelijk. Ten tijde van dit onderzoek was het LBH nog niet operationeel. Het LBH dient ter ondersteuning van de afhandeling van **alle** in beslaggenomen goederen. In beslaggenomen vuurwapens vallen hier ook onder, maar krijgen gezien het risicovolle karakter ervan, net als nu in het *Besluit in beslaggenomen voorwerpen* (BIV), een eigen (deel)procedure. Die is nog niet ontwikkeld.

Na inbeslagname van een bepaald goed maakt de desbetreffende verbalisant een proces-verbaal van Kennisgeving van inbeslagname (KVI) op. Voor de afhandeling van het beslag hanteren de korpsen en de parketten nu verschillende termijnen. Na de implementatie van het LBH dient de verbalisant ervoor te zorgen dat de KVI binnen vijf dagen na de daadwerkelijke inbeslagname, is ontvangen door het OM. Na ontvangst van het KVI heeft het OM dan maximaal drie dagen de tijd om een beslissing te nemen over de afhandeling van het in beslag genomen goed en de ketenpartners daarvan op de hoogte te stellen. Binnen tien dagen na de inbeslagname dient het beslag afgehandeld te zijn. Dit houdt in dat het dan fysiek bij de dienst Domeinen wordt opgeslagen (die de opslag van de minder risicovolle goederen voor zijn rekening neemt). Een aparte werkgroep onder leiding van het OM moet nog gaan aanbevelen of de algemene termijnen, die gelden voor het reguliere beslag, ook gaan gelden voor de afhandeling van gerechtelijke vuurwapens. Uiteindelijk zal de minister van Justitie besluiten of het BIV zal worden aangepast en zo ja, op welke wijze.

De belangrijkste rol van het OM in de afhandeling van het beslag is, naast het nemen van de beslissing, vooral het sturen op de voortgang van de afhandeling. Met de komst van het LBH worden, zoals hiervoor geschetst, alle in beslag genomen goederen in een centrale databank opgenomen. Het OM beslist dan wat er met een in beslag genomen goed moet gebeuren en geeft dit door aan de ketenpartners. Wanneer het LBH operationeel is, wordt de rappelfunctie overgedragen van het OM aan de dienst Domeinen. Voor de elders opgeslagen goederen behoudt het OM zijn rappelfunctie.

Het beheer van gerechtelijke wapens is onderwerp van gesprek in het zogenaamde Beslagoverleg, dat periodiek tussen vertegenwoordigers van de korpsen, het OM, de dienst Domeinen en de dienst Logistiek plaatsvindt. Het overleg betreft momenteel vooral de overgang naar het LBH. Het betreft **niet** de bestuurlijke wapens.

## 2.6 DE (INTERNATIONALE) BESTRIJDING VAN ILLEGALE VUURWAPENS

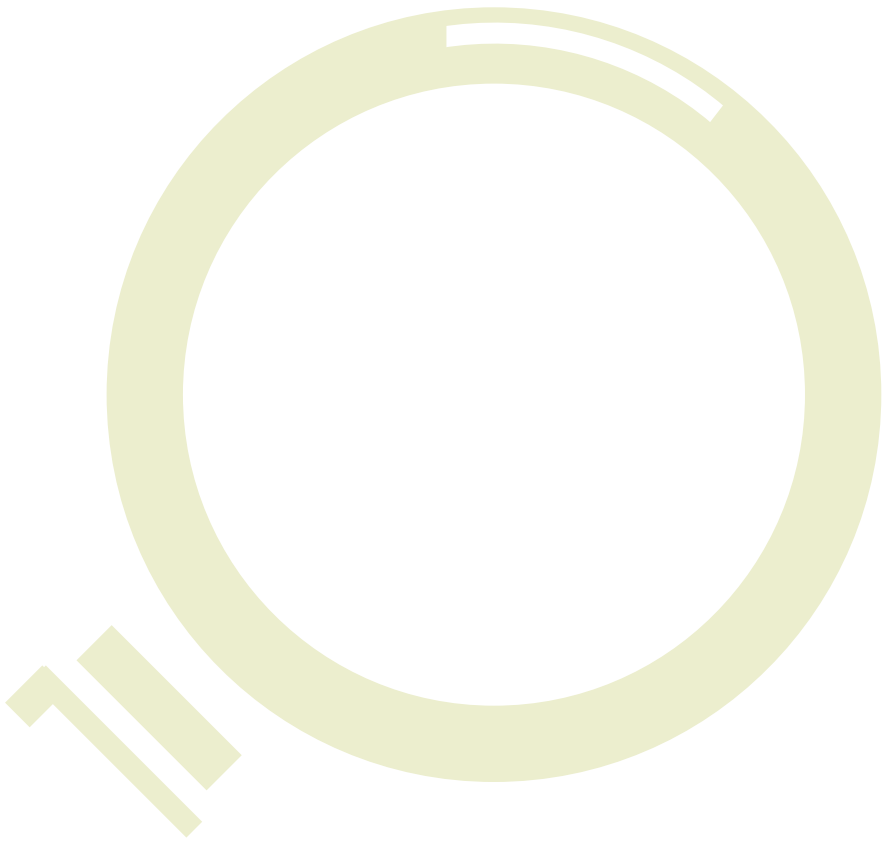
Voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit worden op grond van het Nationaal Dreigingsbeeld zes speerpunten onderschreven. Eén daarvan is de bestrijding van de illegale handel in en gebruik van wapens<sup>12</sup>. Voor een adequate bestrijding is een goed beheer van in beslag genomen vuurwapens van essentieel belang. Dit maakt *tracing and tracing*, ook middel IBIS<sup>13</sup>, mogelijk.

Een belangrijke stap voor de internationale samenwerking bij de bestrijding van de illegale handel in vuurwapens werd gezet met het 'Protocol tegen de illegale vervaardiging en de handel in vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad' van New York d.d. 31 mei 2001.

De bepalingen van dit verdrag zijn in Nederland op 3 juli 2005 in werking getreden. De Inspectie OOV en de AD hebben niet onderzocht of deze bepalingen zijn geïmplementeerd. Deugdelijk beheer van (gerechtelijke) vuurwapens is volgens het protocol van belang vanwege (internationale) forensische informatie-uitwisseling over vuurwapens. 60% van de Europese landen maakt gebruik van IBIS.

12 Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 29 911, nr. 4.

13 IBIS is de opvolger van Drugfire, het systeem dat in beslag genomen vuurwapens controleert op eventueel eerder gebruik. Op vijf locaties met een IBIS-werkstation (bij de Units Forensisch Onderzoek), zijn rechercheurs opgeleid om met het nieuwe systeem te werken. Met IBIS kunnen de sporenbeelden na proefschoten op meerdere plaatsen tegelijk worden opgeslagen en vergeleken. Daarnaast kan via de IBIS-werkstations de Landelijke Verzameling bij het NFI geraadpleegd worden. Deze verzameling is opgezet om verbanden aan te tonen tussen schietincidenten onderling en tussen schietincidenten en in beslaggenomen vuurwapens.



# De korpsen

3

In dit hoofdstuk komt achtereenvolgens aan bod welke belangen er spelen bij de afhandeling van vuurwapens, welke afspraken en procedures er zijn, hoe deze in de praktijk functioneren en op welke wijze hierover verantwoording wordt afgelegd. Aan het eind is een aantal conclusies vermeld, met concrete aanbevelingen gericht aan de korpsen en de RvHC.

Voor de korpsen bestaan er procedures voor inbeslagname van wapens, het vervoer van wapens en het beheer van wapens. Deze procedures moeten actueel zijn en bekend bij de relevante leden van het korps. In de procedures moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.

## 3.1 WELKE BELANGEN SPELEN ER BIJ BEHEER?

De verschillende processen van beheer beginnen bij een korps dat op enig moment het beheer over een vuurwapen krijgt. Bij het beheersbeleid ten aanzien van vuurwapens zijn er, naast het uiteindelijk vernietigen er van, feitelijk twee belangen namelijk het strafvorderlijk belang (waarheidsvinding en een zorgvuldig proces) enerzijds en veiligheidsaspecten anderzijds. Deze twee aspecten zijn van toepassing op alle vuurwapens. Beleidsmatig grijpen de beheerprocessen daardoor ook op elkaar in. Het LPV is er voorstander van dat alle vuurwapens, dus ook de bestuurlijke, in beslag worden genomen. Daarmee zou sprake zijn van een eenduidige aanpak in plaats van verschillende procedures.

Het OM heeft richtlijnen opgesteld, die het beheerproces voor de gerechtelijke vuurwapens beschrijven. Bij bestuurlijke vuurwapens is er geen landelijke procedure en handelen de korpsen binnen het kader van de wet hieromtrent op verschillende wijzen.


## 3.2 AFSPRAKEN EN PROCEDURES

De korpsen zien het beheer van gerechtelijke vuurwapens als onderdeel van het beleid betreffende de aanpak van illegaal vuurwapenbezit. Daarnaast heeft het beheer betekenis vanuit het perspectief van de bestuurlijke vuurwapens. In beide gevallen wordt het gevoerde beleid van de korpsen in beperkte zin ondersteund door visies of doelstellingen die zijn vastgelegd in korpsdocumenten. Daarentegen worden de processen rondom inbeslagneming, gevonden voorwerpen en bestuurlijke zorg betreffende vuurwapens uitgebreid behandeld in formele en materiële wetgeving. Zo zijn deze beschreven in het

WvSv, de WWM, het BW, het BIV, de *Landelijke procedure vuurwapens* (LPrV) en het *Handboek beslag en ontneming* (HBenO).

Het merendeel van de korpsen kent een beschrijving van het beheerproces, die in een aantal gevallen (mede) is gebaseerd op het HBenO van het ministerie van Justitie of de LPrV van het LPV. Soms wordt volstaan met een verwijzing naar de gang van zaken zoals 'beschreven in de wet'. Hoewel bij alle korpsen het beslag over dezelfde schakels gaat (verbalisant, taakaccenthouder, beheerder) zijn er tussen de korpsen verschillen in de afspraken die hierover zijn gemaakt. Zo zijn er bijvoorbeeld verschillen in de afspraken over de bewaartermijn van vuurwapens en de wijze van opslag hiervan. Ook zijn er verschillende werkwijzen ten aanzien van het beschrijven van een vuurwapen en de manier waarop controle plaatsvindt op de vermelding in het proces-verbaal van Kennisgeving van inbeslagname (KVI). Beslagbeheerders hebben pas vaak zicht op vuurwapens als ze geregistreerd zijn.

De verantwoordelijkheid voor het proces is echter niet standaard door elk korps neergelegd bij een portefeuillehouder of proceseigenaar. Indien daarvan wel sprake is, betreft dit veelal een leidinggevende binnen de opsporing (recherchechef) of het diensthoofd Facilitaire zaken. Het wordt door de korpsen vooral beschouwd als een proces met een uitvoerend en ondersteunend karakter, waardoor de verantwoordelijkheid aan een operationeel of tactisch leidinggevende wordt gekoppeld. Ongeveer de helft van de korpsen werkt met de structuur van een Regionaal Bureau Wapens en Munitie, zoals beschreven in het eindrapport van het Landelijk project aanpak illegale vuurwapens<sup>14</sup>.



Een voorbeeld van een korps dat de beschrijving van zijn procedures goed op orde heeft, is Groningen. De diverse beheerprocessen zijn door dit korps op heldere wijze beschreven en er zijn verantwoordelijken voor aangewezen. Daarnaast is de verantwoordelijke per processtap benoemd.

### 3.3 DE PRAKTIJK VERSUS DE NORM



#### Artikel 94 WvSv

1. Vatbaar voor inbeslagneming zijn alle voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen of om wederrechtelijk verkregen voordeel, als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht, aan te tonen.
2. Voorts zijn vatbaar voor inbeslagneming alle voorwerpen welke verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen.

<sup>14</sup> Landelijk Project Aanpak Illegale Vuurwapens, Eindrapport 's-Hertogenbosch, Landelijk projectbureau wapens en munitie, 1998



3. Van de inbeslagneming van een voorwerp wordt, ook in geval de bevoegdheid tot inbeslagneming toekomt aan de rechter-commissaris of de officier van justitie, door de opsporingsambtenaar een kennisgeving van inbeslagneming opgemaakt. Zoveel mogelijk wordt aan degene bij wie een voorwerp is inbeslaggenomen, een bewijs van ontvangst afgegeven.

#### **Artikel 116 WvSv**

1. Zodra het belang van de strafvordering zich niet meer verzet tegen de teruggave van een inbeslaggenomen voorwerp, doet het openbaar ministerie dit teruggeven aan degene bij wie het is inbeslaggenomen.
2. Indien deze ten overstaan van de rechter-commissaris, de officier van justitie of een andere opsporingsambtenaar schriftelijk verklaart afstand te doen van het voorwerp, kan het openbaar ministerie:
  - a. het voorwerp doen teruggeven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt;
  - b. indien teruggave aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, nog niet mogelijk is, gelasten, dat het voorwerp ten behoeve van de rechthebbende in bewaring zal blijven;
  - c. in geval degene bij wie het voorwerp in beslag is genomen verklaart dat het hem toebehoort, gelasten dat daarmee wordt gehandeld als ware het verbeurd verklaard of onttrokken aan het verkeer.
3. Wordt een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet afgelegd, dan kan het openbaar ministerie de in dat lid genoemde beslissingen nemen, indien degene bij wie het voorwerp is inbeslaggenomen, zich niet binnen veertien dagen nadat het openbaar ministerie hem schriftelijk kennis heeft gegeven van het voornemen tot zodanige beslissing, daarover heeft beklagd of het door hem ingestelde beklag ongegrond is verklaard. Op het beklag zijn Titel IX van het Vierde Boek en artikel 24, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Indien een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet wordt afgelegd en het openbaar ministerie voornemens is het voorwerp terug te geven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, is het bevoegd het voorwerp reeds aanstonds, in afwachting van de mogelijkheid tot teruggave, aan deze in bewaring te geven, indien degene bij wie het voorwerp is inbeslaggenomen, dit kennelijk door middel van een strafbaar feit aan die rechthebbende heeft onttrokken of onttrokken hield. Degene aan wie het voorwerp is afgegeven, is in dat geval bevoegd het voorwerp te gebruiken.

#### **Artikel 134 WvSv**

1. Onder inbeslagneming van eenig voorwerp wordt verstaan het onder zich nemen of gaan houden van dat voorwerp ten behoeve van de strafvordering.
2. Het beslag wordt beëindigd doordat hetzij
  - a. het inbeslaggenomen voorwerp wordt teruggegeven, dan wel de waarde daarvan wordt uitbetaald;
  - b. het openbaar ministerie de last geeft als bedoeld in artikel 116, tweede lid, onder c;
  - c. de machtiging als bedoeld in artikel 117 is verleend en het voorwerp niet om baat is vervreemd;
  - d. de bewaring ingevolge artikel 118, derde lid, door tijdsverloop is beëindigd en het voorwerp niet om baat is vervreemd.
3. Onder teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen wordt begrepen het verrichten van de in verband met de beëindiging van het beslag vereiste formaliteiten.

### Artikel 5 BW

1. Hij die een onbeheerde zaak vindt en onder zich neemt, is verplicht:
  - a. met bekwame spoed overeenkomstig lid 2, eerste zin, van de vondst aangifte te doen, tenzij hij terstond na de vondst daarvan mededeling heeft gedaan aan degene die hij als eigenaar of als tot ontvangst bevoegd mocht beschouwen;
  - b. met bekwame spoed tevens overeenkomstig lid 2, tweede zin, mededeling van de vondst te doen, indien deze is gedaan in een woning, een gebouw of een vervoermiddel, tenzij hij krachtens het bepaalde onder a, slot ook niet tot aangifte verplicht was;
  - c. de zaak in bewaring te geven aan de gemeente die dit vordert.
2. De in lid 1 onder a bedoelde aangifte kan in iedere gemeente worden gedaan bij de daartoe aangewezen ambtenaar. De in lid 1 onder b bedoelde mededeling geschiedt bij degene die de woning bewoont of het gebouw of vervoermiddel in gebruik of exploitatie heeft, dan wel bij degene die daar voor hem toezicht houdt.
3. De vinder is te allen tijde bevoegd de zaak aan enige gemeente in bewaring te geven. Zolang hij dit niet doet, is hij verplicht zelf voor bewaring en onderhoud zorg te dragen.
4. De vinder kan van de in lid 2, eerste zin, bedoelde ambtenaar een bewijs van aangifte of van inbewaringgeving verlangen.

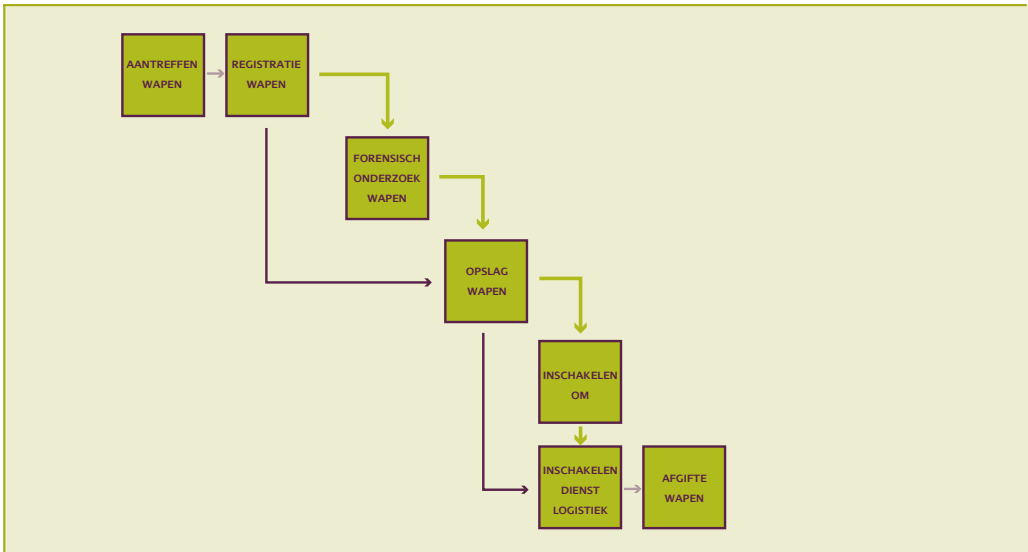
### Artikel 8 WWM

1. Hij die een wapen of munitie voorhanden heeft, zonder daartoe gerechtigd te zijn, is verplicht deze terstond bij de korpschef in bewaring te geven.
2. Indien dringende, aan het algemeen belang ontleende, gronden daartoe aanleiding geven is de korpschef bevoegd bij besluit, gericht tot degene die een wapen of munitie voorhanden heeft, te gelasten deze binnen een in dat besluit gestelde termijn bij hem in bewaring te geven.
3. Indien dringende, aan het algemeen belang ontleende, gronden daartoe aanleiding geven, kan Onze Minister gelasten dat personen die een wapen of munitie voorhanden hebben, deze binnen een bepaalde termijn bij de korpschef in bewaring geven.
4. Het in bewaring gegeven wapen en de munitie worden, voor zover de korpschef dat nodig acht, voor onmiddellijk gebruik ongeschikt gemaakt.
5. Over het in bewaring gegeven wapen en de munitie kan de rechthebbende beschikken met goedvinden van de korpschef.
6. De eigendom van het in bewaring gegeven wapen en de munitie gaat nadat de bewaring vijf jaren heeft geduurd over op de Staat, tenzij de rechthebbende binnen drie maanden voor het verstrijken van die termijn heeft verklaard daartegen bedenkingen te hebben. Door een verklaring als hiervoor bedoeld vangt een nieuwe termijn van vijf jaren aan.
7. Voor in bewaring gegeven wapens of munitie is een bewaarloon verschuldigd aan de korpschef, overeenkomstig bij regeling van Onze Minister gestelde regels.
8. Bij regeling van Onze Minister worden regels gegeven over een door de korpschef te verstrekken ontvangstbewijs en een door hem bij te houden register met betrekking tot in bewaring gegeven wapens of munitie.





De beheerprocessen bij de korpsen verlopen in een aantal stappen. Deze stappen worden in het onderstaande schema weergegeven:



Hieronder komen alle afzonderlijke stappen aan bod.

Het proces van de gerechtelijke vuurwapens kent de volgende stappen: aantreffen, registratie, forensisch onderzoek, opslag, inschakelen OM, inschakelen dienst Logistiek en afgifte.

Het proces van een bestuurlijk vuurwapen kent in de regel de volgende stappen: aantreffen, registratie, opslag, inschakelen dienst Logistiek en afgifte.

### ***Aantreffen wapen***

Op verschillende manieren kan de politie het beheer krijgen over een vuurwapen:

- Het vuurwapen kan onder een verdachte worden aangetroffen.
- Het vuurwapen kan door de politie worden aangetroffen, bijvoorbeeld na een vechtpartij op straat, ergens in een verlaten pand of tijdens onderzoek van een plaats delict.
- Het vuurwapen kan als gevonden voorwerp worden afgeleverd bij een politiebureau.
- Het vuurwapen van een sportschutter of jager moet (tijdelijk) worden bewaard, omdat deze hierover niet kan, mag of wil beschikken.

Een korps dat in de praktijk op goede wijze uitvoering geeft aan het beheerproces is Rotterdam-Rijnmond. Een aangetroffen vuurwapen wordt altijd door de hondengeleiders veiliggesteld. De hondengeleiders zijn 24 uur per dag beschikbaar. Deze dragen het vuurwapen (voor het einde van hun dienst) over aan de forensische afdeling van het korps.



## Registratie wapen

### Artikel 2 BIV

Zo spoedig mogelijk na de inbeslagneming wordt het voorwerp zorgvuldig beschreven en, zo mogelijk na verpakking, deugdelijk gewaarmerkt, zodat te allen tijde de aard van het voorwerp, de herkomst en de reden der inbeslagneming kan worden vastgesteld.

### Paragraaf 3.2 HBenO

Ook als voorwerpen vatbaar zijn voor inbeslagneming, hoeft het daar niet altijd van te komen. De rechthebbende kan (behalve uiteraard als het voorwerp moet dienen als stuk van overtuiging) van het voorwerp vrijwillig afstand ter vernietiging doen aan de opsporingsinstantie. Deze neemt vervolgens maatregelen om het voorwerp te laten vernietigen. Zowel van de vrijwillige afstand als van de vernietiging moet proces-verbaal worden opgemaakt. Dat PV wordt opgemaakt, moet aan de verdachte worden medegedeeld. In dit geval wordt er GEEN kennisgeving van inbeslagneming opgemaakt en aan het parket gezonden.

### Pagina 3 LPrV

Aangetroffen wapens die niet afkomstig zijn uit een strafrechtelijk onderzoek (lees ingeleverde wapens) dienen als aantreffen goed te worden gemuteerd, zodat deze in landelijke tellingen worden meegenomen.

### Pagina 3 LPrV

Maak een mutatie in uw BPS en vermeld daarin relevante informatie van het vuurwapen, zodat deze info bij de TaVu, de RTR, de Rcie en het RBWM bekend wordt.

### Pagina 14 LPrV

De omschrijving van inbeslaggenomen wapens en munitie op het vervolgblad van het KVI dient zeer zorgvuldig plaats te vinden. Per colli (zijnde alle inbeslaggenomen wapens en/of munitie en wapentoebehoren die onder één parketnummer vallen) dient onderscheid gemaakt te worden in:

- wapens
- wapentoebehoren
- munitie


### Pagina 13 LPrV

Elke regio dient alle aan vuurwapen gerelateerde zaken te registreren in het VDS, hetgeen door een RBWM dient te geschieden. Hierdoor kan men inzicht krijgen in de regionale en nationale ontwikkelingen op het gebied van vuurwapens en munitie.



Binnen de korpsen is het gebruikelijk dat er een mutatie in het Basisprocessensysteem (BPS) wordt gemaakt van vuurwapens die in beheer zijn gekomen van de politie. Voor de bestuurlijke vuurwapens is vaak een aparte administratieve procedure opgesteld.

In sommige korpsen wordt de route die het vuurwapen intern doorloopt in het BPS bijgehouden. Hierdoor is zichtbaar wie de laatste handelingen heeft verricht en wie als verantwoordelijke voor het wapen kan worden aangemerkt. De mate waarin dit wordt toegepast verschilt per korps.



Het korps Hollands-Midden maakt gebruik van een digitaal vuurwapendossier. Hiermee wordt voorkomen dat deze registraties slechts op één locatie, op papier, te raadplegen zijn.

Het BPS wordt door medewerkers van de korpsen dagelijks gescand op nieuw verwerkte vuurwapengerelateerde zaken. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel nieuwe vuurwapens in het korps in omloop zijn, waar deze zich bevinden en welke status ze hebben. Deze taak wordt vaak uitgevoerd door vuurwapenrechercheurs of medewerkers van de afdeling Forensische Opsporing. Indien er nieuwe vuurwapens staan vermeld in het BPS, wordt er contact opgenomen met de verbalisant om het tactische en technische proces te borgen. De Facilitaire Dienst wordt ingezet om het vervolgtraject van bewaring of vernietiging uit te voeren.

Wat de korpsen gemeen hebben, is het ontbreken van een registratienummer dat van het begin tot het eind van het beheerproces aan het vuurwapen is gekoppeld. Tijdens iedere opvolgende fase binnen het beheerproces wordt door de behandelende dienst een ander (eigen) registratienummer aan het vuurwapen gekoppeld. Invoering van het vuurwapen in het Vuurwapen Data Systeem (VDS) vindt niet standaard bij ieder korps plaats. Sinds 1 januari 2001 is het VDS operationeel. Dit betreft een datasysteem waarin korpsen gegevens over vuurwapengerelateerde incidenten, in beslag genomen vuurwapens en vuurwapenverdachten registreren.

Een belangrijk onderscheid in het beheerproces van vuurwapens is het verschil tussen vuurwapens die gekoppeld zijn of kunnen gaan worden aan een parketnummer (omdat ze in beslag genomen zijn) en de vuurwapens waarbij dat niet het geval is.

Voor de eerste categorie geldt dat de verbalisant het vuurwapen formeel in beslag heeft genomen en dat deze hiervoor, tot de overdracht verantwoordelijkheid draagt. Het komt voor dat deze verantwoordelijkheid intern wordt overgenomen door een taak-accenthouder, bijvoorbeeld werkzaam bij de afdeling Forensische Opsporing of de afdeling Facilitaire Ondersteuning. Het 'onder zich hebben' van een vuurwapen heeft voor de politie verschillende strafvorderlijke consequenties. Als het in beslag is genomen, moet het OM daarover een beslissing nemen. Hiertoe moet een KVI worden opgemaakt waarin onder meer een beschrijving van het vuurwapen is opgenomen. Deze beschrijving (en bijbehorende WWM- categorisering) is van belang voor de beslissing van de officier van justitie (OvJ) en eventuele gerechtelijke procedures.

Bij de bestuurlijke vuurwapens is de verbalisant voor het gehele traject verantwoordelijk, of tot de interne overdracht van het vuurwapen.

Het duurt vaak geruime tijd voordat een proces-verbaal door de verbalisant wordt ingezonden. Daarmee neemt de kans toe dat er iets fout kan gaan.

De korpsen hebben op verschillende wijzen hun beslagproces ingericht. Zo is er verschil in de wijze waarop binnen de organisatie is bepaald wie verantwoordelijk is voor het opmaken van een beschrijving van een vuurwapen en het daarbij behorende KVI. In de meeste korpsen is het zo geregeld dat een deskundige op dit gebied het beschrijft. In de praktijk is dit veelal een teamleider, een taakaccenthouder, een vuurwapenrechercheur of een medewerker van de afdeling Forensische Opsporing of van de afdeling Bijzondere Wetten. Door het volgen van een opleiding kunnen medewerkers voor deze taak worden gecertificeerd. In de praktijk blijkt echter dat het beschrijven van een vuurwapen niet altijd wordt uitgevoerd door een gecertificeerde medewerker. Dit is in strijd met de interne afspraken.

De kwaliteit van een KVI is bepalend voor de herkenbaarheid van het vuurwapen in de rest van het proces. Voor de herkenbaarheid is een goede beschrijving van een vuurwapen noodzakelijk. Het LPV heeft in 2007 onderzoek gedaan naar de kwaliteit van 200 besluiten uit 2006. Daarbij werden bij bijna alle parketten besluiten aangetroffen die waren gebaseerd op onvolledige KVI's.

Parketten gaven bijvoorbeeld de volgende opdracht:

1e beslissing: vernietigen

omschrijving	aantal	merk/model	kaliber	serienummer
Revolver	1	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt
Munitie	-			

2e beslissing: deponeren

omschrijving	aantal	merk/model	kaliber	serienummer
Vuurwapen	1	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt

### **Forensisch onderzoek wapen**

Pagina 6 LPrV

Alle aangetroffen hulzen, kogels en vuurwapens zijn van groot belang voor vervolgonderzoeken via Drugfire en dienen z.s.m. aan het NFI te worden aangeboden voor onderzoek. Alle inbeslaggenomen vuurwapens, inclusief gas- en alarmwapens, niet direct in relatie met bekende schietincidenten, dienen te worden aangeboden aan een Drugfire-werkstation.

In beslag genomen (scherpschietende) vuurwapens worden, indien technisch mogelijk, standaard onderworpen aan een IBIS-onderzoek.

De korpsen verschillen hierbij in de uitvoering. In sommige korpsen worden alle aangetroffen vuurwapens waarbij dat technisch mogelijk is, aan een dergelijk onderzoek

onderworpen. In de meeste korpsen wordt echter slechts een gedeelte van de aangeboden vuurwapens op deze wijze onderzocht. Eén van de redenen hiervoor is, dat op basis van tactische of technische argumenten een selectie wordt gemaakt.

Vóórdat het OM een afdoeningsbeslissing neemt ten aanzien van vuurwapens, moet het OM op grond van de *Handleiding inbeslagname* van het College van procureurs-generaal informeren bij de politie of het vuurwapen onderworpen is aan een IBIS-onderzoek, om vast te stellen of het gerechtelijke vuurwapen bij een schietincident is gebruikt.

Het OM is niet verantwoordelijk voor en heeft geen zeggenschap over het al dan niet testen via de IBIS-methode van vuurwapens die op de 'bestuurlijke lijst' vermeld staan. De korpsen testen deze wapens al dan niet op eigen initiatief.

De verantwoordelijkheid voor het vuurwapen bepaalt de route die het binnen de verschillende processtappen doorloopt. De overdracht van verantwoordelijkheid die de verschillende deelnemers gedurende het beslagproces hebben, wordt vastgelegd door ontvangstbewijzen. De weliswaar zichtbare fasen van het traject zijn gefragmenteerd en hierdoor ontbreekt een 'overall verantwoordelijke' en helder registratief overzicht. Een in de praktijk aangetroffen gevolg van deze fragmentatie in het beheerproces is de volgende casus van de gerechtelijke vuurwapens, die pas met een volledig dossier<sup>15</sup> naar het OM gaan en dan een parketnummer krijgt<sup>16</sup>.

Bij een korps heeft de voorgeschreven procedure geleid tot de volgende situatie. Het parket waar dit korps onder valt, verstrekt, voor de inzending van het proces-verbaal door het korps, geen parketnummers.

Hierdoor was het mogelijk dat in de zomer van 2007 negen vuurwapens voor onderzoek doorgestuurd werden naar het IBIS zonder parketnummer, terwijl er wel verdachten aan deze wapens gekoppeld konden worden.

Deze negen wapens zijn, na onderzoek via het IBIS, naar aanleiding van schoningsactie met toestemming van het OM, ter vernietiging aangeleverd bij de dienst Logistiek, terwijl deze wapens bewaard hadden moeten blijven in afwachting van de beslissing van het OM op zaaksniveau. Dit misverstand kon ontstaan omdat de individuele wapens geen parketnummer hadden. Vuurwapens zonder parketnummer worden na ontvangst door de dienst Logistiek vaak dezelfde dag nog vernietigd.

Het hanteren van verschillende werkwijzen hoeft op zich geen probleem te vormen, wanneer ze leiden tot een adequaat resultaat dat voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Zo kan tijdelijke opslag van vuurwapens regionaal of gedecentraliseerd worden

15 KVI, IBIS en sporenonderzoek.

16 Na deze constatering door de Inspectie OOV en de AD heeft het desbetreffende korps direct overleg gevoerd met het OM, het IBIS-station en de dienst Logistiek. Hierbij zijn volgens het korps sluitende afspraken tussen de partners gemaakt om tot een efficiënt en transparant proces te komen en zo te voorkomen dat het in de toekomst weer kan gebeuren. Voor de overige politiekorpsen die eveneens gebruik maken van dit IBIS-werkstation is dit nog niet het geval.

uitgevoerd binnen een korps. Waar het uiteindelijk om gaat, is dat het gehanteerde systeem goed functioneert en het gewenste rendement oplevert. Voorwaarde voor het bereiken hiervan is dat de ketenpartners onderling geen hinder ondervinden van elkaars werkwijzen, dat deze optimaal op elkaar zijn afgestemd, er voldoende capaciteit voor beschikbaar is en dat gemaakte afspraken worden nagekomen. Dat dit niet altijd het geval is, blijkt onder meer uit het hierboven aangehaalde voorbeeld waarbij het belanghebbende korps er vanuit ging dat er vuurwapens gedeponerd werden, terwijl ze feitelijk werden vernietigd.

### ***Opslag wapen***

#### **Artikel 33 WWM**

1. Onverminderd artikel 10, eerste lid, aanhef en onder b, kan Onze Minister, ten behoeve van de beveiliging, eisen vaststellen, waaraan ruimten en vervoermiddelen, waarin wapens of munitie van de categorieën II en III worden bewaard of vervoerd, moeten voldoen. Worden zulke eisen vastgesteld voor ruimten en vervoermiddelen, in gebruik bij de krijgsmacht, dan geschiedt dit door Onze Minister van Defensie.
2. Onze Minister kan, ten behoeve van de veiligheid, technische eisen vaststellen, waaraan wapens en munitie van categorie III bij overdracht aan personen die een verlot tot verkrijging als bedoeld in artikel 32 hebben, moeten voldoen.

#### **Artikel 5 Arbeidsomstandighedenwet**

1. Bij het voeren van het arbeidsomstandighedenbeleid legt de werkgever in een inventarisatie en evaluatie schriftelijk vast welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich brengt. Deze risico-inventarisatie en -evaluatie bevat tevens een beschrijving van de gevaren en de risico-beperkende maatregelen en de risico's voor bijzondere categorieën van werknemers.
2. In de risico-inventarisatie en -evaluatie wordt aandacht besteed aan de toegang van werknemers tot een deskundige werknemer of persoon, bedoeld in de artikelen 13 en 14, of de arbodienst.
3. Een plan van aanpak, waarin is aangegeven welke maatregelen zullen worden genomen in verband met de bedoelde risico's en de samenhang daartussen, een en ander overeenkomstig artikel 3, maakt deel uit van de risico-inventarisatie en -evaluatie. In het plan van aanpak wordt tevens aangegeven binnen welke termijn deze maatregelen zullen worden genomen.
4. De risico-inventarisatie en -evaluatie wordt aangepast zo dikwijls als de daarmee opgedane ervaring, gewijzigde werkmethoden of werkomstandigheden of de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening daartoe aanleiding geven.
5. Indien de werkgever arbeid doet verrichten door een werknemer die hem ter beschikking wordt gesteld, verstrekt hij tijdig voor de aanvang van de werkzaamheden aan degene, die de werknemer ter beschikking stelt, de beschrijving uit de risico-inventarisatie en -evaluatie van de gevaren en risicobeperkende maatregelen en van de risico's voor de werknemer op de in te nemen arbeidsplaats, opdat diegene deze beschrijving verstrekt aan de betrokken werknemer.

#### **Artikel 7 BIV**

1. De bewaarders en de ambtenaren die inbeslaggenomen voorwerpen onder zich hebben, nemen de nodige maatregelen tegen beschadiging, waardevermindering en ontvreemding van deze voorwerpen en tegen het ontstaan van gevaar voor personen of goederen door deze voorwerpen.
2. Met betrekking tot voorwerpen, inbeslaggenomen ter zake van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de Veewet, de Vogelziektenwet, de Wet tot wering van besmettelijke ziekten





bij knaagdieren, Nertsen-ziekte wet, de Runderhorzelwet, de Bijenwet, de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren dan wel de Plantenziektenwet worden, indien het daartoe te raadplegen districtshoofd van de Veterinaire Dienst dan wel de Plantenziektenkundige Dienst van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van mening is dat de wering van besmettingsgevaar zulks eist, zo spoedig mogelijk na de inbeslagneming de door deze ambtenaren aan te geven maatregelen genomen.

Pagina 14 LPrV

Na het technische en tactisch onderzoek wordt het vuurwapen en/of munitie op een centrale plaats in de regio opgeslagen. Waar deze wapens en/of munitie worden opgeslagen dient te worden gemuteerd in het VDS. De opslagruimte dient te voldoen aan veiligheids- en milieueisen.

Paragraaf 1.5 HBeO


De opsporingsinstantie houdt inbeslaggenomen onder zich tot beslissing OvJ is uitgevoerd.

De veiligheid met betrekking tot vuurwapens moet gewaarborgd worden door adequate opslag en geautoriseerd vervoer. De bewaarplaatsen voor vuurwapens en de wijze van opslag hebben de afzonderlijke korpsen verschillend georganiseerd.

Zo wordt er in sommige korpsen gebruik gemaakt van persoonlijke kluisjes (als de verbalisant nog bezig is met het onderzoek), maar komen ook decentrale en regionale opslagruimten voor. De opslagruimten zijn doorgaans voorzien van veiligheidsvoorzieningen. Veelal zijn er fysieke aanpassingen gedaan om de veiligheid van de opslagruimte te vergroten. Voorbeelden hiervan zijn verzwaarde toegangsdeuren, het gebruik van grote kluisen en geautoriseerde toegangsmogelijkheden. De in de bezochte korpsen aangetroffen feitelijke situaties variëren van ordelijk, administratief toegankelijk en goed beveiligd tot onoverzichtelijk en minimaal beveiligd. Een kanttekening hierbij is, dat alle bezochte opslagruimten zich bevonden in politiebureaus, waar op zich al de nodige veiligheidsmaatregelen van kracht zijn.

Bij nagenoeg alle door de Inspectie OOV en de AD bezochte korpsen, worden de vuurwapens en munitie in dezelfde opslagruimte bewaard.

Het komt voor dat in beslag genomen vuurwapens en munitie, dienstwapens, in bewaring genomen legale wapens en andere voorwerpen in één ruimte/kast zijn opgeslagen. Verder komt het voor dat vuurwapens niet zijn voorzien van een label en dat zaken door elkaar liggen, waardoor het niet direct duidelijk is wie voor welk goed verantwoordelijk is. De onderzoekers hebben geconstateerd dat in beslaggenomen vuurwapens die al geruime tijd overgedragen hadden moet zijn aan de dienst Logistiek nog in de schappen lagen. Sommige aangetroffen vuurwapens lagen al sinds de vorige eeuw in de opslag, waaronder één vuurwapen sinds 1976.




Het korps Rotterdam-Rijnmond is een voorbeeld van een korps dat de opslag goed op orde heeft. Vuurwapens en munitie zijn apart opgeslagen. Daarnaast worden de bestuurlijke wapens afzonderlijk bewaard van de gerechtelijke.

Dat er bij sommige korpsen sprake was van een gebrek aan overzicht blijkt uit de honderden wapens die na zogenoemde schoningsacties binnen de korpsen werden aangeboden aan de dienst Logistiek. Een schoningsactie is het meest duidelijke voorbeeld dat het gebrek aan overzicht heeft geleid tot het falen van het beslagproces en de beheerprocessen.

**Het moet altijd duidelijk zijn wat de geschiedenis is van een vuurwapen en of het is opgeslagen en waar. Wat in de praktijk voorkomen moet worden, is het kwijtraken van in beslag genomen vuurwapens en een gebrek aan overzicht.**

De vraag waar iets moet worden opgeslagen, is onderdeel van de veranderingen die zullen plaatsvinden met de komst van het LBH. Wellicht dat de gerechtelijke vuurwapens ergens anders zullen worden opgeslagen, maar dat geldt vooralsnog niet voor de bestuurlijke vuurwapens. Dit beheerproces blijft bestaan, ook als het LBH ingevoerd is. Het LBH ziet immers alleen toe op de gerechtelijke vuurwapens.

In de praktijk varen korpsen wat betreft het bewaren hun eigen koers.



Zo is er een korps dat vuurwapens vijf jaar in eigen beheer bewaart. Dit vindt plaats op grond van een in 1996 door een OvJ genomen beslissing om in het kader van de opsporing de vuurwapens niet te deponeren bij de dienst Logistiek, maar bij het Regionale Bureau Wapens en Munitie van de regio. Inmiddels worden de vuurwapens bewaard door de afdeling Forensische Opsporing.

**De Inspectie OOV en de AD vinden het opmerkelijk dat het in de praktijk mogelijk is om stelselmatig in strijd met een landelijke regeling (het BIV) en een op zaaksniveau genomen beslissing van het OM (het na onderzoek zo spoedig mogelijk vernietigen van een vuurwapen) te handelen.**

Ook het vervoer van vuurwapens is door de afzonderlijke korpsen op verschillende wijzen geregeld. Het vervoeren van vuurwapens kan niet door een ieder gedaan worden. Het vervoer vindt soms plaats door de verbalisant zelf (brengplicht), of door andere executieve medewerkers. Het komt echter ook voor dat de korpsleiding medewerkers expliciet heeft aangewezen om deze taak te verrichten.

Het vervoer vindt niet bij alle korpsen plaats door geautoriseerd personeel. In die



gevallen vindt het vervoer plaats door middel van afgesloten containers, waarbij de vervoerder niet op de hoogte is van de inhoud daarvan.

De vervoerswetgeving is, gezien de hoeveelheid waar het per rit om gaat, in de praktijk niet van toepassing voor de vervoerde hoeveelheden, maar de Arbeidsomstandighedenwet natuurlijk wel. In artikel 5 van de Arbowet wordt gesteld dat de werkgever het risico van het werk, in dit geval dus ook het vervoer van vuurwapens en munitie, moet beoordelen. Daarna wordt verwacht dat de werkgever adequate maatregelen neemt om het risico zoveel mogelijk te beperken/beheersen.

Die maatregelen behelzen het laten vervoeren door een persoon met kennis van zaken over vuurwapens/munitie die op scherp kunnen staan, het vervoeren in een veilige container, voorschriften voor vervoer (vastzetten in auto en dergelijke) en noodinstructie voor calamiteiten. Dit is ook het standpunt van de Arbeidsinspectie.

**De Inspectie OOV en de AD merken op dat de staat waarin de hierboven genoemde vuurwapens worden vervoerd (al of niet met munitie) een risico betekent voor de vervoerder. Er is begrip voor het standpunt dat het ontladen van een vuurwapen nadelig kan zijn voor het onderzoek, maar dat weegt niet op tegen het risico dat het vervoer van op scherp staande vuurwapens met zich brengt. Een adequate handelwijze verdient in deze echt de voorkeur.**

**De werkwijze waarbij vervoer van vuurwapens plaatsvindt met speciaal daarvoor ingerichte auto's, die bijvoorbeeld zijn uitgerust met een kluis, onderschrijven de Inspectie OOV en de AD omdat deze de veiligheid ten goede komt.**

### ***Inschakelen OM***

Het OM ontvangt van de politie de KVI en het proces-verbaal van bevindingen gerelateerd aan de inbeslagname. Uit het onderzoek blijkt dat de KVI niet altijd goed is ingevuld. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het digitale formulier in de geautomatiseerde basisprocessensystemen een veelheid aan vrije tekstvelden kent, die moeten worden ingevuld. Het is echter ook gebleken dat onjuist en onvolledig ingevulde KVI's het gevolg waren van het niet beschikbaar hebben of inzetten van daartoe deskundige medewerkers.

### ***Inschakelen dienst Logistiek***

Het korps meldt bij de dienst Logistiek het aantal vuurwapens aan dat het wil overdragen.

Een aantal korpsen heeft aangegeven de bestuurlijke stroom te gebruiken om van munitie of wapenonderdelen (houders) af te komen die het niet via de gerechtelijke stroom kwijt kon. Op de KVI staat dan bijvoorbeeld 40 patronen, terwijl het er 60 zijn. De resterende 20 gaan dan mee met de bestuurlijke stroom. Dit voorkomt een discussie met het OM en de dienst Logistiek<sup>17</sup>, die er wel zou zijn als men conform de afgesproken procedures te werk zou gaan.

<sup>17</sup> Zie ook *Ophalen wapens en munitie* in paragraaf 5.3.

## Afgifte wapen

### Artikel 15 BIV

1. Aan een machtiging tot het vernietigen of prijsgeven van een voorwerp wordt zo spoedig mogelijk gevolg gegeven op de voor het betrokken voorwerp geschikte wijze, met dien verstande dat in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 7, aan een machtiging tot vernietiging gevolg wordt gegeven op de door het districtshoofd van de Veterinaire Dienst aan te geven wijze.
2. Middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, worden pas vernietigd nadat daarvan een monster is genomen. De vernietiging van deze middelen geschiedt onder toezicht van een hulpofficier van justitie.
3. De vernietiging is voltooid wanneer aan het voorwerp zijn kenmerkende eigenschappen voorgoed zijn ontnomen.
4. De vernietiging geschiedt voor rekening en verantwoording van de bewaarder of de opsporingsambtenaar aan wie de machtiging is verleend. Met hetgeen na de vernietiging verkoopwaarde heeft, wordt gehandeld als met voorwerpen waarvoor machtiging tot vervreemding is verleend.
5. De datum en de wijze van uitvoering van de in dit artikel genoemde maatregelen worden vermeld in een rapport aan de officier van justitie.

De vuurwapens worden door de korpsen ter afhandeling aangeboden aan de dienst Logistiek. De afspraken hierover zijn bilateraal. De korpsen vernietigen in de regel niet zelf.

Eén korps vernietigt in beslag genomen speelgoedvuurwapens zelf. Het handelt hiermee in strijd met het BIV.

### 3.4

## CONTROLE EN VERANTWOORDING

### Paragraaf 3.10 HBenO

De uitvoering van de door het OM gegeven beslissing wordt aan het parket bevestigd door invulling en terugzending van een exemplaar van de ontvangen beslissing. In de gevallen als bedoeld in de artikelen 14 en 15 BIV wordt ook een rapport opgemaakt en aan het parket gezonden. Blijft de bevestiging te lang uit, dan zal het parket de opsporingsinstantie rappelleren.

De korpsen leggen nagenoeg geen verantwoording aan het OM af voor de uitvoering van het gerechtelijke wapenbeheer. Het ontbreken van expliciete beleidsdoelstellingen, maar ook van (administratief) inzicht in de hoeveelheid aanwezige wapens, bijvoorbeeld vanwege decentrale opslag, zijn hieraan debet.

Er vindt wel controle plaats op de kwaliteit van de ingevulde formulieren door lijnchefs of deskundigen. Dit gebeurt echter niet over de hele linie.



Het korps Zuid-Holland-Zuid geeft deugdelijk uitvoering aan de onderdelen controle en verantwoording. Dit blijkt uit de wijze waarop het desbetreffende korps registreert. Het korps kan, bij wijze van spreken, met een druk op de knop een gedetailleerd overzicht produceren van alle vuurwapens die het op dat moment in beheer heeft.

Controle op de voortgang van beheersbeslissingen is in de praktijk veelal beperkt tot de eigen fase van het beheerproces. Termijnen voor beslissingen over in beslaggenomen vuurwapens, die vaart moeten houden in de afhandeling daarvan, zijn daardoor zonder betekenis.

Het gebruik van het VDS als instrument voor het tactisch rechercheren op samenloop van zaken is beperkt. De korpsen voeren niet standaard gegevens in het VDS in, waardoor een operationele check op vuurwapens wordt gemist.

Het IBIS-onderzoek is van belang voor internationale contacten en uitwisseling van informatie op het gebied van tactisch rechercheren. Zonder een goede registratie kan hier niet (landelijk) op worden gestuurd (zie paragraaf 2.6).

### 3.5 **SCHONINGSACTIES**

Vooruitlopend op de komst van het LBH zijn in nagenoeg alle korpsen schoningsacties in gang gezet. Deze acties resulteerden erin dat bij sommige korpsen honderden wapens die niet de voorgeschreven route hadden gevolgd, werden overgedragen aan de dienst Logistiek en als bulkgoed werden aangeboden en vernietigd. Deze aantallen zijn het gevolg van het ontbreken van een goede registratie van de fysieke voorraad vuurwapens en de daarbij behorende administratie. De schoningsacties had betrekking op zowel in beslaggenomen als om andere redenen opgeslagen vuurwapens.

### 3.6 **SAMENVATTENDE CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN**

#### ***De korpsen gaan verschillend om met het beslagproces en de beheerprocessen (van gerechtelijke en bestuurlijke wapens).***

De korpsen doen in het algemeen hun best om de eigen (interne) processtappen die gebaseerd zijn op de wettelijke normen, goed uit te voeren. Daarbij vallen de individuele werkwijzen op. Het ketenproduct, waarbij samenwerking essentieel is, geeft reden tot zorg omdat het op verschillende plaatsen aantoonbaar niet goed gaat. De samenwerking is veelal gebaseerd op interne afspraken.

De korpsen richten het beslagproces verschillend in. Hoewel bij alle korpsen het beslagproces uit meerdere schakels bestaat (verbalisant, taakaccenthouder, beheerder), verschillen de interne afspraken die de afzonderlijke korpsen hierover hebben gemaakt, duidelijk van elkaar. Het gaat hierbij om afspraken hoe vuurwapens worden vervoerd, over hoelang en waar vuurwapens worden bewaard, het beschrijven ervan en de wijze waarop de kwaliteit van de KVI wordt geborgd. Beslagbeheerders hebben veelal pas zicht op vuurwapens als ze zijn geregistreerd. In ieder geval één korps handelt stelselmatig in strijd met het BIV.

***De kwaliteit van de KVI is bepalend voor de herkenbaarheid van het vuurwapen in de rest van het proces.***

Omdat het OM de beschrijving van het vuurwapen dat op de KVI staat vermeld letterlijk daarvan overneemt, is het voor het vervolg van het beslagproces van belang dat deze compleet en accuraat is. De afzonderlijke korpsen sturen op uiteenlopende wijzen op het verkrijgen van KVI's die voldoen aan de kwaliteitseisen. Ook de mate waarin er wordt gestuurd is korpsafhankelijk.

***Verskillende wapenstromen lopen in elkaar over.***

Bij de korpsen bestaan twee stromen vuurwapens. Aan de sturing vanuit het korpsmanagement kan meer invulling worden gegeven. Deze stromen lopen gedurende het beslagproces door elkaar heen. Het komt voor dat de stromen alleen in de fysieke opslag samen worden gebracht, maar soms komen ze ook samen in het registratieproces. De bestuurlijke stroom wordt door de korpsen gebruikt om binnen de gerechtelijke stroom ontstane fouten op te lossen, zoals het voorbeeld van de patronen in paragraaf 3.3 illustreert. Op deze manier is het onmogelijk om over alle wapens in het proces verantwoording af te leggen.

***Deze conclusies leiden tot de volgende aanbevelingen:***

*De Inspectie OOV en de AD bevelen de RvHC aan een inzichtelijk wapenvolgsysteem te (laten) ontwikkelen. Essentieel hierbij is dat ieder vuurwapen geregistreerd wordt onder een uniek registratienummer. Het doel van dit systeem moet zijn om te allen tijde op eenvoudige wijze de status van een vuurwapen te kunnen achterhalen. De Inspectie OOV en de AD adviseren om, indien mogelijk, het Landelijk Beslaghuis te betrekken bij de ontwikkeling en implementatie hiervan.*

*De Inspectie OOV en de AD bevelen de RvHC aan om adequate minimum veiligheids-eisen te stellen aan het vervoer en opslag van wapens en te zorgen dat alle korpsen zich daaraan gaan houden.*

*De Inspectie OOV en de AD bevelen de korpsen aan om maatregelen te nemen om de kwaliteit van de KVI te verhogen.*

# Het OM

4

In dit hoofdstuk komt achtereenvolgens aan bod op welk moment het OM in het proces zijn formele verantwoordelijkheid voor een in beslag genomen vuurwapen krijgt, welke afspraken en procedures er zijn, hoe deze in de praktijk functioneren en hoe hierover verantwoording wordt afgelegd. Vervolgens worden enkele recente ontwikkelingen beschreven. Aan het eind is een aantal conclusies geformuleerd en wordt een concrete aanbeveling gericht aan het OM.

## 4.1 WANNEER KOMT HET OM IN BEELD?

### Artikel 116 WvSv

1. Zodra het belang van de strafvordering zich niet meer verzet tegen de teruggave van een inbeslaggenomen voorwerp, doet het openbaar ministerie dit teruggeven aan degene bij wie het is inbeslaggenomen.
2. Indien deze ten overstaan van de rechter-commissaris, de officier van justitie of een andere opsporingsambtenaar schriftelijk verklaart afstand te doen van het voorwerp, kan het openbaar ministerie:
  - a. het voorwerp doen teruggeven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt;
  - b. indien teruggave aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, nog niet mogelijk is, gelasten, dat het voorwerp ten behoeve van de rechthebbende in bewaring zal blijven;
  - c. in geval degene bij wie het voorwerp in beslag is genomen verklaart dat het hem toebehoort, gelasten dat daarmee wordt gehandeld als ware het verbeurd verklaard of onttrokken aan het verkeer.
3. Wordt een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet afgelegd, dan kan het openbaar ministerie de in dat lid genoemde beslissingen nemen, indien degene bij wie het voorwerp is inbeslaggenomen, zich niet binnen veertien dagen nadat het openbaar ministerie hem schriftelijk kennis heeft gegeven van het voornemen tot zodanige beslissing, daarover heeft beklagd of het door hem ingestelde beklag ongegrond is verklaard. Op het beklag zijn Titel IX van het Vierde Boek en artikel 24, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Indien een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet wordt afgelegd en het openbaar ministerie voornemens is het voorwerp terug te geven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, is het bevoegd het voorwerp reeds aanstonds, in afwachting van de mogelijkheid tot teruggave, aan deze in bewaring te geven, indien degene bij wie het voorwerp is inbeslaggenomen, dit kennelijk door middel van een strafbaar feit aan die rechthebbende heeft onttrokken of onttrokken hield. Degene aan wie het voorwerp is afgegeven, is in dat geval bevoegd het voorwerp te gebruiken.

Paragraaf 1.5 HBenO

De OvJ beslist of een gerechtelijk wapen teruggegeven of vernietigd wordt.

Paragraaf 4.1 HBenO

Het OM dient in elke zaak zo snel mogelijk na ontvangst van het proces-verbaal en de kennisgeving van inbeslagneming een beslissing te nemen.

Het OM komt in de regel in beeld als de politie in het kader van het Wetboek van Strafvordering een vuurwapen in beslag neemt. Het OM ontvangt van de politie de KVI en het proces-verbaal dat handelt over de inbeslagname.

#### 4.2 AFSPRAKEN EN PROCEDURES

De afspraken die binnen het OM zijn gemaakt met betrekking tot het beheer en de afhandeling van gerechtelijke vuurwapens, zijn te herleiden tot het WvSv. Daarin staan de bevoegdheden van de OvJ betreffende beslag vermeld. De uitvoering hiervan is vastgelegd in werkbeschrijvingen. Het *Handboek beslag en ontneming* beschrijft gedetailleerd iedere te nemen stap. Deze werkbeschrijvingen zijn redelijk specifiek van aard en zijn gedifferentieerd van toepassing op alle in beslag genomen goederen. Niet alle parketten zijn hiervan op de hoogte of volgen de voorgeschreven procedure.

De wijze waarop de korpsen en de dienst Logistiek uitvoering geven aan de opdracht van het OM is, in de ogen van de geïnterviewde OM-medewerkers, de eigen verantwoordelijkheid van de korpsen en de dienst Logistiek. De dienst Logistiek deelt deze opvatting niet. Medewerkers van de dienst Logistiek geven aan dat het OM zijn controlerende rol, het sturen op de voortgang, consciëntieuzer moet oppakken.

#### 4.3 DE PRAKTIJK VS. DE NORM

Paragraaf 3.10 HBenO

De uitvoering van de door het OM gegeven beslissing wordt aan het parket bevestigd door invulling en terugzending van een exemplaar van de ontvangen beslissing. In de gevallen als bedoeld in de artikelen 14 en 15 BIV wordt ook een rapport opgemaakt en aan het parket gezonden. Blijft de bevestiging te lang uit, dan zal het parket de opsporingsinstantie rappelleren.

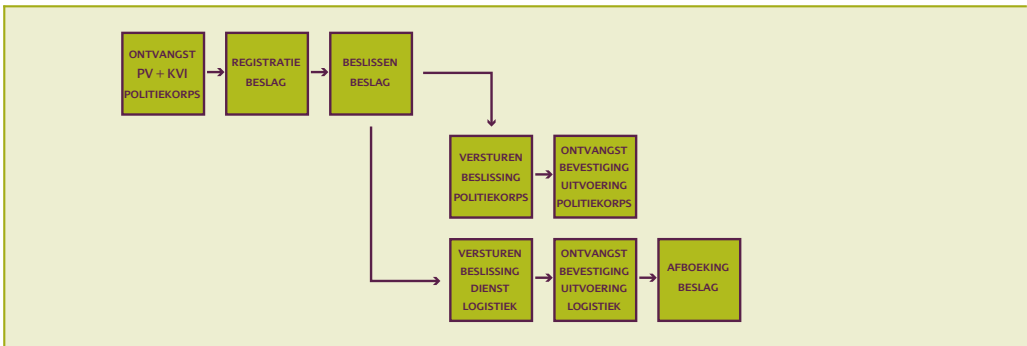
Bij de parketten zijn in de regel één of meer medewerkers vrijgemaakt voor afhandeling van het beslag. De verantwoordelijkheid hiervoor berust bij één van de officieren die hiervoor voor een (klein) gedeelte van haar/zijn tijd is vrijgemaakt.

Bij één van de parketten is één van de 55 officieren voor 0,3 fte vrijgemaakt voor het afhandelen van het totale beslagproces.

De geïnterviewde medewerkers van de parketten hebben bijna unaniem aangegeven dat de afhandeling van beslag, en ook dat van vuurwapens, nauwelijks prioriteit geniet binnen het OM.

Het OM moet de gegevens handmatig in zijn systeem opnemen omdat de systemen in gebruik bij de politie en het OM niet op elkaar aansluiten. De twee documenten, de KVI en het PV waar het onderdeel van uitmaakt, komen als het ware als één pakketje binnen bij het parket om vervolgens verwerkt te worden.

Het proces bij de parketten verloopt in een aantal stappen. Deze stappen zijn in de onderstaande figuur weergegeven:



Hieronder komen alle afzonderlijke *stappen* aan bod.

### ***Ontvangst PV en KVI korps***

Paragraaf 4.14 HBenO

Het parket dient regelmatig voortgangscorroles te houden. Gekeken wordt of:

- door het OM tijdig een beslissing wordt genomen inzake de inbeslagneming;
- door de inbeslagnemende instantie, conform de beslissing van de officier van justitie, het inbeslaggenomene tijdig wordt gedeponneerd, teruggegeven e.d.;
- het beslag tijdig wordt afgewikkeld (zowel t.a.v. het nemen van een beslissing als t.a.v. het uitvoeren van de beslissing);
- door de bewaarder en/of FEZ tijdig uitvoering wordt gegeven aan de wijze waarop het beslag dient te worden afgewikkeld.

Indien noodzakelijk, rappelleert het parket.

Een andere vorm van controle is de volledigheidscorrole. De met de beslagadministratie belaste parketfunctionaris dient de kennisgeving van inbeslagneming te vergelijken met de ontvangst-bevestigingen van de bewaarder.

Bij eventuele afwijkingen dient het parket contact op te nemen met de opsporingsinstantie en/of de bewaarder. Tevens dient het parket de volledigheid (en juistheid) van de door de bewaarder en/of FEZ afgewikkelde posten vast te stellen.

Bij eventuele afwijkingen dient contact te worden opgenomen met de betreffende bewaarder.




Er zijn parketten die bepaalde eisen stellen aan het PV en de KVI. Het komt voor dat een parketsecretaris de KVI terugstuurt naar de verbalisant met het verzoek om deze aan te passen. Via de geleidelijst komt het verzoek tot aanpassing bij de teamsecretaris van het OM en die stuurt het verzoek door naar de contactpersoon van het desbetreffende politiebureau. Meestal is deze contactpersoon een medewerker van de administratieve ondersteuning. Daar vandaan vindt de KVI zijn weg naar de verbalisant.

Eén van de parketten gaf aan dat, indien niet aan een opdracht kan worden voldaan, het hierover graag een terugkoppeling ontvangt; bij voorkeur een papieren versie van een (beperkt) proces-verbaal van bevindingen. Dit parket neemt hier zijn verantwoordelijkheid.

### ***Registratie beslag***

In de regel beoordeelt een parketsecretaris het beslag aan de hand van hiervoor relevante criteria en bepaalt hij of de zaak daadwerkelijk vervolg krijgt. De zaak wordt dan voorzien van een parketnummer. Vervolgens wordt er een beslissing genomen over het beslag.

Het komt voor dat het OM een aanvullend proces-verbaal waarin een wapen nauwkeuriger of nader wordt beschreven, niet in Compas verwerkt. Dit leidt tot onwenselijke situaties.



Het komt voor dat in een KVI herkenningstekens van een ander vuurwapen zijn opgenomen. Op een vuurwapen kan bijvoorbeeld staan dat het merk Tangfolio is, terwijl het in werkelijkheid een Berretta is. Als dit wordt geconstateerd door een van de vuurwapenexperts bij de korpsen, dan zal deze hierover een proces-verbaal opmaken en dit inzenden aan het OM. Indien het OM deze aanvullende informatie niet verwerkt, dan zal de door het OM genomen beslissing onuitvoerbaar blijven. Immers, op de beslissing staat een Tangfolio vermeldt, terwijl de dienst Logistiek door het korps een Berretta krijgt aangeboden<sup>18</sup>.

### ***Beslissen beslag***

De politie is niet bevoegd een beslissing te nemen over in beslag genomen voorwerpen; dat is voorbehouden aan het OM. Dus als een vuurwapen officieel in beslag is genomen dan zal het OM een eindbeslissing moeten nemen. In het *Handboek beslag en ontneming* zijn hiervoor duidelijke termijnen aangegeven.

Sommige parketten willen echter, als er geen verdachte in beeld is, het beslag liever niet in behandeling nemen. Ook wanneer er geen sprake is van een strafbaar feit ligt het voor deze parketten in de regel eenvoudig. Geen strafbaar feit betekent geen vervolging en dus geen taak voor het OM.

<sup>18</sup> Zie tekst *Ophalen vuurwapens en munitie* paragraaf 5.3.





Er zijn parketten die hier anders over denken, zoals het parket Maastricht. De hoofdofficier van justitie daar heeft bij mandaatbesluit op 17 mei 2006, de chef van de afdeling Bijzondere Wetten van het korps aangewezen om bij vuurwapens die in beslag zijn genomen, terwijl er geen strafzaak volgt, de opdracht tot vernietiging aan het KLPD te laten geven. Dit zijn veelal vuurwapens die bij de politie worden afgegeven door personen die niet als verdachte zijn aan te merken.

Concreet houdt dit in dat vuurwapens in de hier boven gevallen eerst worden aangeboden aan de afdeling Bijzondere Wetten voor nader onderzoek en dat alleen de chef Bijzondere Wetten opdracht tot vernietiging kan geven. Nadat door de politie is onderzocht of met die vuurwapens in het verleden al dan niet strafbare feiten zijn gepleegd, kunnen deze vuurwapens - mits dat onderzoek negatief is - ter vernietiging naar het KLPD.

Een geïnterviewde van het OM gaf aan dat de beslissing van het OM uiteindelijk eigenlijk altijd dezelfde is. Op termijn worden alle in beslag genomen vuurwapens vernietigd. Deze geïnterviewde gaf ter overweging mee om de beslissing van het OM uit het verdere logistieke proces van de korpsen en de dienst Logistiek te halen en de toetsing van het beslag en de beslissing hierover over te laten aan een hulpofficier van justitie zoals het hoofd Forensische Opsporing. Hierbij kan worden gedacht aan een gedelegeerde bevoegdheid.

#### ***Versturen beslissing naar korps en dienst Logistiek***


Wanneer de beslissing is ingevoerd, gaan er twee opdrachtberichten uit: één naar het korps en één naar de dienst Logistiek. In de eerste staat vermeld dat het korps de goederen moet overdragen en in de laatstgenoemde krijgt de dienst Logistiek de opdracht om het vuurwapen ter afhandeling op te halen. Beide opdrachtformulieren dienen na uitvoering ondertekend te worden en te worden teruggestuurd naar het parket. Wanneer beide formulieren door het parket zijn ontvangen, is 'de cirkel rond' en wordt het beslag afgesloten in Compas (*afgeboekt*).

#### ***Ontvangstbevestiging korps en dienst Logistiek***

Wanneer de formulieren niet worden terugontvangen, gaat het parket ervan uit dat de gegeven opdrachten nog niet zijn uitgevoerd en wordt er een rappel verzonden.

#### ***Afboeken beslag***

Het komt voor dat het OM een zaak al afsluit als de dienst Logistiek bij een korps is langs geweest, ook als ze niet alle vuurwapens van één zaak hebben meegenomen (bijvoorbeeld doordat niet alle vuurwapens op dat moment aanwezig zijn). Als het in eerste instantie niet-meegenomen vuurwapen op een gegeven moment aan de dienst Logistiek wordt aangeboden, kan het OM middels Compas geen nieuwe beslissing sturen. Dit vuurwapen gaat dan mee met de bestuurlijke stroom. Het zelf bijhouden van welke wapens van een zaak wel en niet reeds zijn vernietigd is wat het OM betreft een eigen verbeterpunt. Het OM weet overigens niet hoe vaak dit voorkomt.



Een goed voorbeeld in de praktijk van het gehele proces is te vinden bij het parket Den Bosch, waar beslag kritisch wordt gevolgd in alle lagen van de organisatie. Gesignaleerde problemen bij de behandeling van in beslag genomen vuurwapens kunnen, mede door de prioriteit die er aan wordt toegekend, snel worden opgelost.

#### 4.4

### CONTROLE EN VERANTWOORDING

Paragraaf 3.10 HBenO

De met de beslagadministratie belaste parketfunctionaris dient de volledigheid van de afgewikkelde posten vast te stellen. Bij afwijkingen neemt het parket contact op met de bewaarder.

Paragraaf 4.14 HBenO

Het parket dient regelmatig voortgangscontroles te houden. Gekeken wordt of:

- door het OM tijdig een beslissing wordt genomen inzake de inbeslagneming;
- door de inbeslagnemende instantie, conform de beslissing van de officier van justitie, het inbeslaggenomene tijdig wordt gedeponereerd, teruggesteerd e.d.;
- het beslag tijdig wordt afgewikkeld (zowel t.a.v. het nemen van een beslissing als t.a.v. het uitvoeren van de beslissing);
- door de bewaarder en/of FEZ tijdig uitvoering wordt gegeven aan de wijze waarop het beslag dient te worden afgewikkeld.


Indien noodzakelijk, rappelleert het parket.

Een andere vorm van controle is de volledigheidscntrole. De met de beslagadministratie belaste parketfunctionaris dient de kennisgeving van inbeslagneming te vergelijken met de ontvangstbevestigingen van de bewaarder.

Bij eventuele afwijkingen dient het parket contact op te nemen met de opsporingsinstantie en/of de bewaarder.

Tevens dient het parket de volledigheid (en juistheid) van de door de bewaarder en/of FEZ afgewikkelde posten vast te stellen.

Bij eventuele afwijkingen dient contact te worden opgenomen met de betreffende bewaarder.



Het OM geeft aan te sturen op het tijdig nemen van beslissingen. Een aantal van de parketten gaf aan niet op de uitvoering ervan te sturen, terwijl dit op basis van signaleringslijsten wel degelijk mogelijk is. Zoals al eerder aangegeven zijn in het *Handboek beslag en ontneming* termijnen aangegeven voor het nemen van besluiten.

De verschillende registratiesystemen en matige omschrijvingen van de in beslag genomen vuurwapens maken het bewaken van termijnen wel moeilijker.

De geïnterviewde medewerkers van de parketten geven aan dat er op dit moment onvoldoende wordt gestuurd door het OM. Dit heeft ook te maken met beschikbare capaciteit en de prioriteit die beslag heeft binnen het OM.



Een parket gaf aan voor zichzelf een aantal verbeterpunten te zien:

- Het parket gaat actief zijn aandacht richten op risicovol beslag.
- Het parket gaat de informatie uit een aanvullend KVI verwerken.
- Het parket gaat geen zaken meer dichtboeken als de beslissing niet volledig is uitgevoerd (dus pas dichtboeken als die wel volledig is uitgevoerd).
- Het parket geeft aan in de toekomst zeer terughoudend te zijn met het verstrekken van een 'generaal pardon' tot het vernietigen van in beslag genomen wapens.

#### 4.5 RECENTE ONTWIKKELINGEN

Binnen het OM is het beslagproces bij de parketten centraal georganiseerd. Sinds 1 april 2007 wordt namelijk op alle parketten gewerkt conform gebiedsgebonden eenheden. Voorheen was het in het algemeen zo dat ieder team (gebiedsgebonden of op thema, zoals milieu) binnen een parket een eigen beslagmedewerker had; nu is dit in ieder geval bij een aantal parketten niet meer het geval.

Er is één front-office waar mensen terecht kunnen met vragen over beslag. En één daarbij behorende back-office waar de afhandeling plaatsvindt. Hierdoor ontstaat er meer overzicht, waardoor de effectiviteit en efficiëntie van het beslagproces wordt vergroot. De komst van het LBH, en de daarbij horende werkwijze, zal gevolg hebben voor de taken van het OM (zie paragraaf 2.5).

#### 4.6 SAMENVATTENDE CONCLUSIES

##### *De parketten gaan verschillend om met beslag.*

Sommige parketten sluiten zaken al als een deel van de vuurwapens is opgehaald.

Andere parketten doen dit pas als er een afloopbericht is ontvangen voor alle in beslag genomen vuurwapens. Waar het uiteindelijk om gaat, is dat het binnen de afgesproken kaders goed functioneert, wat inhoudt dat de overige partijen in de keten geen hinder ondervinden van de individuele werkwijze. Dit is echter niet het geval; de andere partijen ondervinden wel hinder van de diverse lokale werkwijzen.

##### *De parketten reageren niet flexibel op verzoeken van korpsen en de dienst Logistiek.*

Korpsen sturen soms aanvullende informatie voor de KVI of over de verplaatsing van een wapen naar het OM. De dienst Logistiek stuurt informatie over de vuurwapens die het ophaalt bij een korps. Het komt voor dat het OM niet flexibel inspeelt op deze nieuwe aanvullende informatie. Deze wordt dan slechts aan het papieren dossier toegevoegd en niet elektronisch verwerkt. Hierdoor blijven de naderhand automatisch geënerende opdrachten van het OM reeds geconstateerde feitelijke onjuistheden bevatten.

***Deze conclusies leiden tot de volgende aanbeveling aan het OM:***

*De Inspectie OOV en de AD bevelen het OM aan om samen met de korpsen op korte termijn ieders verantwoordelijkheid voor het algehele functioneren van de keten middels uniforme afspraken vast te leggen totdat de hierboven genoemde regeling tot stand is gekomen.*

# De dienst Logistiek van het KLPD

5

In dit hoofdstuk komt achtereenvolgens aan bod wat de rol van de dienst Logistiek is, welke afspraken en procedures er zijn, hoe deze in de praktijk functioneren en hoe hierover verantwoording wordt afgelegd. Dan komen enige recente ontwikkelingen aan bod. Aan het eind wordt een aantal conclusies geformuleerd en concrete aanbevelingen gericht aan het KLPD en aan de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en van BZK.

## 5.1 DE ROL VAN DE DIENST LOGISTIEK VAN HET KLPD

Het KLPD is in het BIV aangewezen als de bewaarder van vuurwapens en munitie. Binnen het KLPD heeft de afdeling Wapentechniek en Transport van de dienst Logistiek deze taak. De afdeling Wapentechniek en Transport is ook verantwoordelijk voor vernietiging van vuurwapens en munitie. In de praktijk gelden deze taken ook voor de bestuurlijke vuurwapens.

Van de afdeling Wapentechniek en Transport zijn gemiddeld 14 fte betrokken bij het beheer van gerechtelijke vuurwapens. Andere taken van de afdeling Wapentechniek en Transport zijn het vervoer van DNA-materiaal en stukken-van- overtuiging en tot slot het vervoer, de inspectie en de reparatie van dienstwapens.


## 5.2 AFSPRAKEN EN PROCEDURES

Paragraaf 9.2 HBenO

Als de wapens in een zitting moeten worden getoond, krijgt de dienst Logistiek uiterlijk 14 dagen voor de zitting een verzoek tot overbrenging. De dienst Logistiek moet zorgdragen voor tijdige aanlevering.

### Artikel 7 Regeling materieelbeheer rijksoverheid 2006

1. Van aangewezen voorraden houdt de minister of het college een voorraadadministratie bij.
2. De administratie van een aangewezen voorraad, benodigd voor de bedrijfsvoering, bevat in het algemeen gegevens omtrent:
  - a. de aard van de in voorraad gehouden zaken in een bij elke zaak passende eenheid;
  - b. de aanwezige hoeveelheden, alsmede de voorraadmutaties;
  - c. de aanschafprijzen;
  - d. de leveranciers;
  - e. de locatie waar de voorraad wordt aangehouden;
  - f. de namen van de voorraadbeheerders en van de beschikkende functionarissen.

- 
3. Tot afgifte van zaken uit een aangewezen voorraad is uitsluitend bevoegd de betrokken voorraadbeheerder in opdracht van de beschikkende functionarissen.
  4. Bij het beheer van een aangewezen voorraad wordt een voldoende functiescheiding toegepast.
  5. In het algemeen ten minste eenmaal per jaar wordt door middel van een aanwezigheidscontrole, te verrichten door een van de voorraadbeheerder onafhankelijke functionaris, nagegaan of de voorraad in overeenstemming is met de bijgehouden voorraadadministratie. De resultaten van die controle worden betrouwbaar vastgelegd.
  6. Na afloop van elk jaar legt de voorraadbeheerder verantwoording af over het door hem in het voorafgaande jaar gevoerde voorraadbeheer overeenkomstig de door de minister of het college vastgestelde procedure.

De dienst Logistiek is voor de uitvoering van haar werkzaamheden gebonden aan verschillende wet- en regelgeving zoals de WWM, de *Wet Vervoer Gevaarlijke stoffen*, de *Regeling materieelbeheer rijksoverheid 2006*, regelgeving van Defensie en van de gemeente Apeldoorn en aan het *HBenO*.

De afdeling Wapentechniek en Transport heeft haar hele proces - van vervoeren, opslaan tot het vernietigen van vuurwapens - vastgelegd in een processchema met beschrijving. Daarnaast kent de afdeling ook werkinstructies voor haar medewerkers. De afdeling werkt gedeeltelijk met functiescheiding. Voor functiescheiding is de scheiding tussen uitvoering, registratie en bewaring belangrijk. De afdeling Wapentechniek en Transport heeft geen aparte functie - de magazijnmeester - voor het bewaren van de goederen. Medewerkers van de afdeling kunnen wapens in en uit het magazijn plaatsen, zonder dat dit door een toezichthoudende partij wordt geregistreerd. De verantwoordelijkheid voor de volledigheid van het magazijn is niet expliciet bij één functionaris belegd. Het bewaren van goederen is hiermee een gedeelde verantwoordelijkheid van de verschillende medewerkers. Deze medewerkers hebben naast toegang tot het magazijn ook nog verschillende taken op het gebied van uitvoering en registratie.

**De Inspectie OOV en AD merken op dat het onwenselijk is om de bewaarfunctie als een gedeelde verantwoordelijkheid op te pakken. Bij onjuistheden in het bewaar-proces is het dan namelijk moeilijk te onderzoeken waar het fout is gegaan en wie hierop aan te spreken is. Juist in een risicovol proces als het bewaren van vuurwapens, is het belangrijk dat de functiescheiding goed is doorgevoerd. Op de in- en uitgaande wapens uit het magazijn dient toezicht en registratie plaats te vinden.**

Alle medewerkers bij de dienst Logistiek krijgen een veiligheidsonderzoek. Uitzendkrachten krijgen eerst een antecedentenonderzoek en na te zijn begonnen, een verdergaande vorm van screening. De medewerkers van de afdeling Wapentechniek en Transport krijgen verschillende opleidingen op het gebied van wapens, munitie, explosievenherkenning, veiligheid en rijvaardigheid.

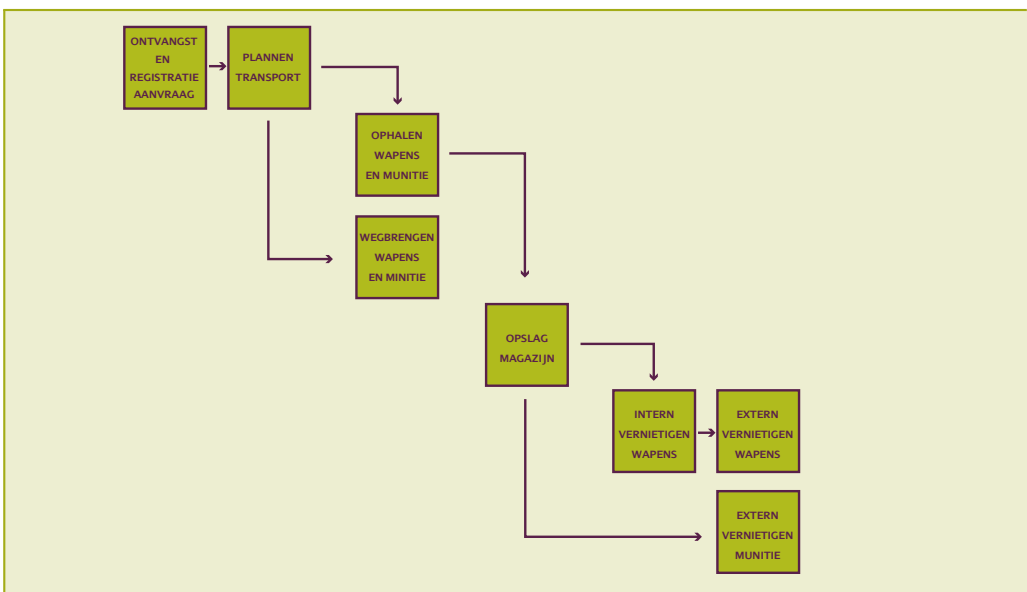
Om de samenwerking met de korpsen goed te laten verlopen, heeft de dienst Logistiek afspraken gemaakt over de manier waarop vuurwapens door de korpsen moeten worden aangeboden aan de dienst Logistiek. Eén van de voor de hand liggende afspraken is dat een vuurwapen nooit doorgeladen (op scherp) mag worden aangeboden.

### 5.3 DE PRAKTIJK VERSUS DE NORM

Paragraaf 2.4 HBenO

Het OM bewaakt dat over gedeponeerde goederen een eindbeslissing wordt genomen en dat de eindbeslissing wordt uitgevoerd door de bewaarder.

Het proces bij de dienst Logistiek verloopt in een aantal stappen. Deze stappen zijn in de onderstaande figuur weergegeven:



Hieronder komen alle afzonderlijke stappen aan bod.

#### ***Ontvangst en registratie aanvraag***


De dienst Logistiek komt in actie als ze van een korps de opdracht krijgt om vuurwapens op te halen. De dienst Logistiek ontvangt vaak wel eerder al een kopie van het OM met de beslissing om het vuurwapen te deponeren of te vernietigen. Sinds 2004 onderneemt de afdeling Wapentechniek en Transport echter geen directe actie meer naar

aanleiding van deze OM-beslissingen, omdat in de praktijk bleek dat veel korpsen deze vuurwapens op dat moment nog niet klaar hadden liggen.

De aanvragen van de korpsen worden door de datatypiste van de afdeling geregistreerd in het SAP-systeem. Bestuurlijke vuurwapens worden in een ander deel van het systeem geregistreerd dan de gerechtelijke vuurwapens. Gerechtelijke vuurwapens worden onder het parketnummer in het systeem opgenomen. Het systeem kent de bestuurlijke vuurwapens een eigen registratienummer toe, maar gebruikt ook de kenmerken die zijn opgegeven door de korpsen.

De beslissingen van het OM om een vuurwapen te deponeren of te vernietigen, worden niet geregistreerd in dit systeem. De OM-beslissingen (op papier) worden per regio op alfabet opgeborgen in mappen en worden er pas bij gepakt als het korps uiteindelijk aangeeft dat ze het vuurwapen wil laten ophalen. Bij de dienst Logistiek wordt één muur (6 meter bij 2 meter) helemaal in beslag genomen door volle kasten met mappen met nog niet afgehandelde OM-beslissingen. Eén OM-beslissing bestaat uit drie of vier A4 bladen.

Het komt voor dat het OM een zaak, waarbij vuurwapens in beslag genomen zijn, voortijdig afsluit (*dichtboekt*). Deze situatie doet zich voor bij zaken waar verscheidene vuurwapens onder het zelfde parketnummer vallen en waarbij een deel van de vuurwapens al is vernietigd. De afdeling Wapentechniek en Transport krijgt geen bericht van het OM meer als het OM zaken heeft afgesloten. Omdat de dienst Logistiek niet alle gerechtelijke vuurwapens ook daadwerkelijk aangeleverd krijgt van een korps (in ieder geval niet via de stroom van gerechtelijke vuurwapens), blijft het met heel veel openstaande verzoeken van het OM zitten.



Bij een van de parketten stond bij de sectiechef centrale executie letterlijk een verhuisdoos vol met beslissingen op schrift, alle genomen vóór 2000. Deze beslissingen konden door de dienst Logistiek niet worden afgehandeld omdat een korps de bewuste (vuur)wapens nooit had aangeboden. Na het bezoek van de Inspectie OOV en de AD zijn het parket, het korps en de dienst Logistiek in overleg gegaan over de afhandeling ervan.

### ***Plannen transport***

De planner van de afdeling Wapentechniek en Transport plant op basis van de opdrachten van de korpsen het transport, waarbij hij rekening houdt met de route en het volume van de vracht.

### ***Ophalen wapens en munitie<sup>19</sup>***

Per rit zijn een chauffeur en een rijder betrokken bij het vervoer van de gerechtelijke vuurwapens. De chauffeur werkt de route af die de planner voor hem heeft gemaakt.

<sup>19</sup> Zie ook paragraaf Inschakelen dienst Logistiek paragraaf 3.3.



Eenmaal aangekomen bij de verschillende korpsen controleren de chauffeur en de rijder of de door de korpsen aangeboden vuurwapens en munitie volledig en juist zijn. Voor de overname tekenen zowel de chauffeur, de rijder als de contactpersoon van het korps. De afdeling Wapentechniek en Transport neemt alleen wapens mee die voorkomen op de lijst die de planner heeft gemaakt. Het komt bij grote zaken vaak voor dat niet alle wapens klaar liggen op het moment dat de chauffeurs bij de korpsen langskomen. Als niet alle wapens en munitie aanwezig zijn bij het korps, maken de chauffeur en de rijder daar een uitzonderingsrapportage van. Het komt ook voor dat de omschrijving van een wapen of munitie niet juist of veel te globaal is, of dat het wapen niet op juiste manier wordt aangeboden (bijvoorbeeld niet ontladen of niet voorzien van een label). In die gevallen neemt de dienst Logistiek deze wapens niet mee en maakt ze ook daar een aantekening van.

De afdeling Wapentechniek en Transport meldt alle wapens en munitie die ze niet heeft kunnen ophalen bij een zaak met parketnummer terug aan het OM. De dienst Logistiek geeft aan dat een deel van het OM deze meldingen niet overneemt in zijn systeem. Zo kan het gebeuren dat de dienst Logistiek later een verzoek van het OM ontvangt om een wapen te vernietigen, terwijl de dienst al eerder aan het OM heeft aangegeven dat ze het wapen niet kon ophalen omdat het niet aanwezig was bij het korps.

Bij terugkomst in Apeldoorn worden de wapens afgegeven in de beveiligde en afgesloten expeditieruimte. Een andere medewerker neemt de partij over en controleert aan de hand van de documenten of de partij volledig en juist is. Vanuit de expeditieruimte gaan wapens of rechtstreeks naar de vernietigingsplaats of naar het magazijn. Slechts 20% van de opgehaalde wapens wordt gedeponneerd, de rest wordt meteen vernietigd.

### ***Wegbrengen wapens en munitie***

#### **Artikel 3 BIV**

De bewaarder geeft een voorwerp niet af dan tegen een bewijs, waarin de datum der afgifte, de aard van het voorwerp en de naam en de hoedanigheid van de ontvanger zijn vermeld.

Sporadisch komt het voor dat de dienst Logistiek vuurwapens of munitie moet vervoeren naar een rechtszitting of naar het NFI. Het gebeurt zelden dat het OM beslist dat de vuurwapens moeten worden teruggegeven aan de rechtmatige eigenaar. Dit laatste gaat dan via het desbetreffende korps dat het wapen destijds in beslag heeft genomen.



## Opslag

### Artikel 7 BIV

1. De bewaarders en de ambtenaren die inbeslaggenomen voorwerpen onder zich hebben, nemen de nodige maatregelen tegen beschadiging, waardevermindering en ontvreemding van deze voorwerpen en tegen het ontstaan van gevaar voor personen of goederen door deze voorwerpen.
2. Met betrekking tot voorwerpen, inbeslaggenomen ter zake van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de Veewet, de Vogelziektenwet, de Wet tot wering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren, Nertsen-ziektewet, de Runderhorzelwet, de Bijenwet, de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren dan wel de Plantenziektenwet worden, indien het daartoe te raadplegen districtshoofd van de Veterinaire Dienst dan wel de Plantenziektenkundige Dienst van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van mening is dat de wering van besmettingsgevaar zulks eist, zo spoedig mogelijk na de inbeslagneming de door deze ambtenaren aan te geven maatregelen genomen.

### Artikel 7 Regeling materieelbeheer rijksoverheid 2006

1. Van aangewezen voorraden houdt de minister of het college een voorraadadministratie bij.
2. De administratie van een aangewezen voorraad, benodigd voor de bedrijfsvoering, bevat in het algemeen gegevens omtrent:
  - a. de aard van de in voorraad gehouden zaken in een bij elke zaak passende eenheid;
  - b. de aanwezige hoeveelheden, alsmede de voorraadmutaties;
  - c. de aanschafprijzen;
  - d. de leveranciers;
  - e. de locatie waar de voorraad wordt aangehouden;
  - f. de namen van de voorraadbeheerders en van de beschikkende functionarissen.
3. Tot afgifte van zaken uit een aangewezen voorraad is uitsluitend bevoegd de betrokken voorraadbeheerder in opdracht van de beschikkende functionarissen.
4. Bij het beheer van een aangewezen voorraad wordt een voldoende functiescheiding toegepast.
5. In het algemeen ten minste eenmaal per jaar wordt door middel van een aanwezigheidscontrole, te verrichten door een van de voorraadbeheerder onafhankelijke functionaris, nagegaan of de voorraad in overeenstemming is met de bijgehouden voorraadadministratie. De resultaten van die controle worden betrouwbaar vastgelegd.
6. Na afloop van elk jaar legt de voorraadbeheerder verantwoording af over het door hem in het voorafgaande jaar gevoerde voorraadbeheer overeenkomstig de door de minister of het college vastgestelde procedure.



Het pand van de dienst Logistiek is gebouwd volgens de veiligheids- en bouwtechnische voorschriften van het ministerie van Defensie, de gemeente Apeldoorn en het KLPD. Ondanks alle beveiligingsmaatregelen bleek in 2007 bij een incident dat er nog wel verbeteringen in de beveiliging mogelijk zijn. Het ging hierbij om extern cameratoezicht.

In het magazijn waar de in beslag genomen vuurwapens liggen, worden ook dienstwapens en andere goederen opgeslagen. De wapens zijn van de andere goederen afgescheiden door middel van een hek. Achter dit hek liggen ook de dienstwapens. De munitie ligt in verband met veiligheidsvoorschriften opgeslagen op een aparte

etage. Een aantal medewerkers van de afdeling Wapentechniek en Transport heeft toegang tot het gedeelte van het magazijn waar de wapens en de munitie worden opgeslagen.

Als de wapens eenmaal in het magazijn zijn geplaatst, registreert één van de twee administratieve krachten de exacte locatie van het vuurwapen of de munitie in het magazijn in het systeem. Deze twee administratieve krachten zijn ook verantwoordelijk voor de registratie van wijzigingen in dit systeem.

Deze registratie wordt gedaan op basis van de overdrachtsformulieren. De dienst Logistiek heeft geen functiescheiding tussen uitvoering, registratie en bewaring zoals voorgeschreven in de *Regeling materieelbeheer rijksoverheid 2006*<sup>20</sup>.

### ***Intern vernietigen vuurwapens***


#### **Artikel 116 WvSv**

1. Zodra het belang van de strafvordering zich niet meer verzet tegen de teruggave van een inbeslaggenomen voorwerp, doet het openbaar ministerie dit teruggeven aan degene bij wie het is inbeslaggenomen.
2. Indien deze ten overstaan van de rechter-commissaris, de officier van justitie of een andere opsporingsambtenaar schriftelijk verklaart afstand te doen van het voorwerp, kan het openbaar ministerie:
  - a. het voorwerp doen teruggeven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt;
  - b. indien teruggave aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, nog niet mogelijk is, gelasten, dat het voorwerp ten behoeve van de rechthebbende in bewaring zal blijven;
  - c. in geval degene bij wie het voorwerp in beslag is genomen verklaart dat het hem toebehoort, gelasten dat daarmee wordt gehandeld als ware het verbeurd verklaard of onttrokken aan het verkeer.
3. Wordt een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet afgelegd, dan kan het openbaar ministerie de in dat lid genoemde beslissingen nemen, indien degene bij wie het voorwerp is inbeslaggenomen, zich niet binnen veertien dagen nadat het openbaar ministerie hem schriftelijk kennis heeft gegeven van het voornemen tot zodanige beslissing, daarover heeft beklaagd of het door hem ingestelde beklag ongegrond is verklaard. Op het beklag zijn Titel IX van het Vierde Boek en artikel 24, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Indien een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet wordt afgelegd en het openbaar ministerie voornemens is het voorwerp terug te geven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, is het bevoegd het voorwerp reeds aanstonds, in afwachting van de mogelijkheid tot teruggave, aan deze in bewaring te geven, indien degene bij wie het voorwerp is inbeslaggenomen, dit kennelijk door middel van een strafbaar feit aan die rechthebbende heeft onttrokken of onttrokken hield. Degene aan wie het voorwerp is afgegeven, is in dat geval bevoegd het voorwerp te gebruiken.



#### Artikel 15 BIV

1. Aan een machtiging tot het vernietigen of prijsgeven van een voorwerp wordt zo spoedig mogelijk gevolg gegeven op de voor het betrokken voorwerp geschikte wijze, met dien verstande dat in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 7, aan een machtiging tot vernietiging gevolg wordt gegeven op de door het districtshoofd van de Veterinaire Dienst aan te geven wijze.
2. Middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, worden pas vernietigd nadat daarvan een monster is genomen. De vernietiging van deze middelen geschiedt onder toezicht van een hulpofficier van justitie.
3. De vernietiging is voltooid wanneer aan het voorwerp zijn kenmerkende eigenschappen voorgoed zijn ontnomen.
4. De vernietiging geschiedt voor rekening en verantwoording van de bewaarder of de opsporingsambtenaar aan wie de machtiging is verleend. Met hetgeen na de vernietiging verkoopwaarde heeft, wordt gehandeld als met voorwerpen waarvoor machtiging tot vervoer is verleend.
5. De datum en de wijze van uitvoering van de in dit artikel genoemde maatregelen worden vermeld in een rapport aan de officier van justitie.



Via het OM komt de opdracht binnen om de gerechtelijke wapens (met parketnummer) te vernietigen. Het komt overigens het vaakst voor dat wapens meteen na het vervoer worden vernietigd (dit gebeurt in 80% van de gevallen). Alle bestuurlijke vuurwapens worden in elk geval (dezelfde dag) doorgestuurd om vernietigd te worden. De dienst Logistiek doet geen forensische testen op de wapens.

Voordat de wapens naar het externe vernietigingsbedrijf gaan, worden ze doormidden geknipt en in tonnen opgeslagen. De vernietiging (het knippen) gebeurt meestal door één persoon en regelmatig gebruikt de afdeling hier (gescreende) uitzendkrachten voor. De administratieve medewerkers registreren de vernietiging in het systeem. Met het ontbreken van toezicht op vernietigingen van wapens loopt de dienst Logistiek het risico dat de wapens op deze plaats in het proces onopgemerkt kunnen 'verdwijnen' of worden 'toegevoegd'.

**De Inspectie OOV en de AD vinden het niet wenselijk dat het interne vernietigen van wapens zonder toezicht of controle plaatsvindt.**

#### *Extern vernietigen vuurwapens*

#### Artikel 15 BIV

1. Aan een machtiging tot het vernietigen of prijsgeven van een voorwerp wordt zo spoedig mogelijk gevolg gegeven op de voor het betrokken voorwerp geschikte wijze, met dien verstande dat in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 7, aan een machtiging tot vernietiging gevolg wordt gegeven op de door het districtshoofd van de Veterinaire Dienst aan te geven wijze.
2. Middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, worden pas vernietigd



nadat daarvan een monster is genomen. De vernietiging van deze middelen geschiedt onder toezicht van een hulpofficier van justitie.

3. De vernietiging is voltooid wanneer aan het voorwerp zijn kenmerkende eigenschappen voorgoed zijn ontnomen.
4. De vernietiging geschiedt voor rekening en verantwoording van de bewaarder of de opsporingsambtenaar aan wie de machtiging is verleend. Met hetgeen na de vernietiging verkoopwaarde heeft, wordt gehandeld als met voorwerpen waarvoor machtiging tot vervreemding is verleend.
5. De datum en de wijze van uitvoering van de in dit artikel genoemde maatregelen worden vermeld in een rapport aan de officier van justitie.

Als er genoeg tonnen zijn gevuld, worden deze aangeboden aan een extern bedrijf. Dit gebeurt zo'n drie keer per jaar. De vernietiging vindt plaats door de inhoud van de tonnen te vernalen ('shredderen') tot kleine metaalsnippers. Bij het vernietigen van de wapens door de externe partij zijn twee of drie medewerkers van afdeling Wapentechniek en Transport aanwezig om toezicht te houden. Zij maken een proces-verbaal van bevindingen op. De vernietiging wordt gemeld aan het OM.

#### ***Extern vernietigen munitie***

Doordat er in Nederland geen vernietigingscapaciteit voor munitie beschikbaar meer is, moet de dienst Logistiek sinds 2005 uitwijken naar het buitenland. Voordat de munitie naar de externe vernietiger gaat, wordt deze gescheiden verpakt. Het externe bedrijf verbrandt alle munitie en levert een certificaat van vernietiging aan. De afdeling Wapentechniek en Transport houdt geen toezicht op deze vernietiging en heeft ook geen eisen aan het kwaliteitssysteem van het externe vernietigingsbedrijf gesteld.

**De Inspectie OOV en AD bevelen adequaat toezicht aan bij het extern vernietigen van munitie zodat deze zich op hetzelfde niveau bevindt als het extern vernietigen van vuurwapens.**

## **5.4           CONTROLE EN VERANTWOORDING**

In het hele proces heeft de dienst Logistiek een aantal controlemomenten ingebouwd. Bij de overdracht van het wapen door de korpsen naar de dienst is de controle goed, maar zodra de wapens in Apeldoorn zijn, is de controle beperkter. Hoewel de afdeling Wapentechniek en Transport werkt met zowel een papieren registratie als een registratie in een computersysteem, worden er geen aansluitingen tussen deze registraties gemaakt. Op de interne vernietiging van vuurwapens en op de externe vernietiging van munitie vindt onvoldoende fysieke controle plaats. Bij de externe vernietiging van de wapens wordt daarentegen goed gecontroleerd door medewerkers van de dienst Logistiek.

Hoewel de afdeling Wapentechniek en Transport verantwoordingsinformatie beschikbaar heeft, vraagt niemand om deze informatie. Geen van de ketenpartners stelt vast of de dienst Logistiek alle wapens heeft vernietigd en vraagt bijvoorbeeld om het procesverbaal van de externe vernietiging. De afdeling Wapentechniek en Transport slaat dit document op in haar eigen archief.

Het proces van de afdeling Wapentechniek en Transport van de dienst Logistiek is ISO-gecertificeerd tot juli 2008. De afdeling Wapentechniek en Transport kreeg het ISO-certificaat voor het beveiligde vervoer van stukken van overtuiging, DNA, wapens, uitrusting en munitie en het verzorgen van opslag, beheer en vernietiging van wapens en munitie. Voor dit ISO-certificaat hebben verschillende audits plaatsgevonden. In deze audits is de situatie bij de dienst Logistiek vergeleken met de ISO 9001:2000 norm. De ISO 9001:2000 is een norm die eisen stelt aan het kwaliteitssysteem van een organisatie en de manier waarop de organisatie met het kwaliteitsbeleid om gaat. Zo moeten bijvoorbeeld de bedrijfsprocessen vastgelegd worden in een kwaliteitshandboek en moet daadwerkelijk volgens deze processen gewerkt worden.

## 5.5 RECENTE ONTWIKKELINGEN

De afdeling Wapentechniek en Transport van de dienst Logistiek is al een aantal jaren in ontwikkeling. Zo heeft de afdeling de afgelopen jaren geprobeerd de planning efficiënter te maken en de veiligheid tijdens het vervoer te verbeteren. Ook bij de opslag zijn verbeteringen doorgevoerd ten behoeve van de beveiligde en veilige opslag. Deze ontwikkelingen hebben de gesignaleerde problemen niet opgelost.

De dienst Logistiek zal in 2009 formeel overgaan naar de vtsPN.

## 5.6 SAMENVATTENDE CONCLUSIES

### ***De aansluiting met de korpsen is door dienst Logistiek goed geregeld.***

Voor de aansluiting met de korpsen heeft de dienst Logistiek goede afspraken gemaakt. Er worden alleen wapens meegenomen die aangemeld en ontladen zijn. Er wordt dubbel ondertekend (door de chauffeur, de rijder en door de contactpersoon van het korps) bij ontvangst en er worden uitzonderingsrapportages gemaakt bij het ontbreken van vuurwapens. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat de dienst Logistiek in de praktijk niet tegen problemen aanloopt. In de praktijk blijkt dat niet alle afspraken door de partners worden nageleefd.

### ***Funcatiescheiding in het interne proces ontbreekt.***

De dienst Logistiek werkt slechts gedeeltelijk met de voorgeschreven functiescheiding. Voor functiescheiding is de scheiding tussen uitvoering, registratie en bewaring belangrijk. De afdeling Wapentechniek en Transport heeft echter geen aparte functie - de magazijnmeester - voor het bewaren van de goederen. In een risicovol proces als het bewaren van vuurwapens, is het juist belangrijk dat de functiescheiding goed is doorgevoerd. Op de in- en uitgaande wapens uit het magazijn dient toezicht en registratie plaats te vinden.

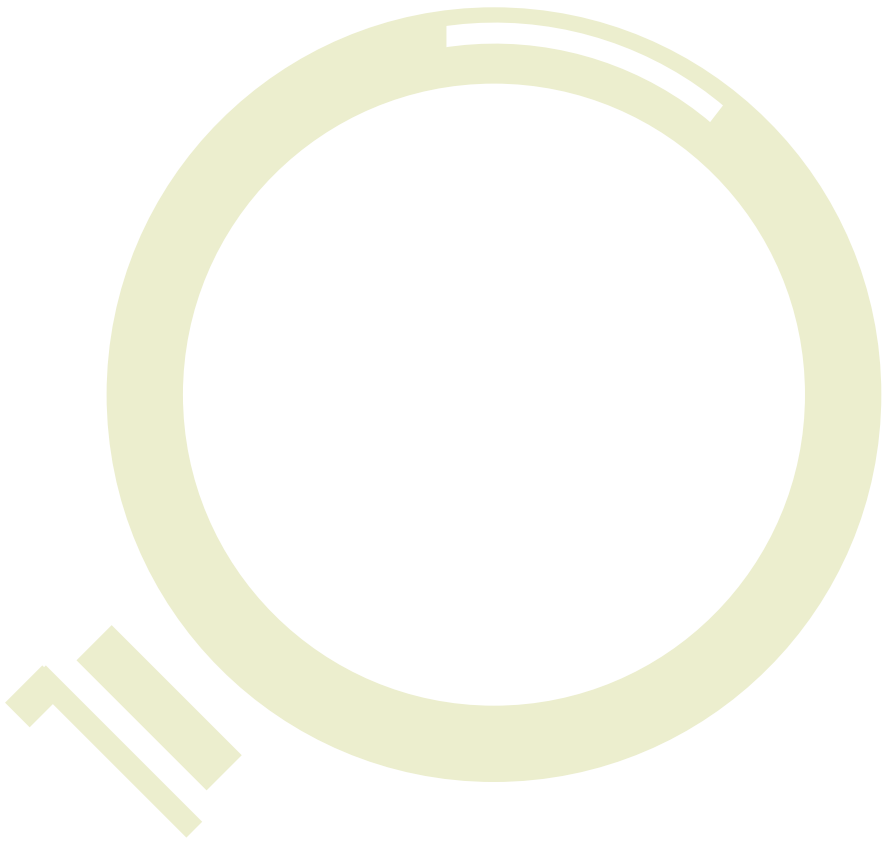
### ***Zwakke schakels bij vernietiging.***

Bij de processtap vernietiging zijn twee zwakke schakels aan te wijzen, namelijk dat het intern knippen kan gebeuren door één medewerker zonder toezicht of controle. Daarnaast gebeurt het vernietigen van de munitie in het buitenland zonder fysiek toezicht of controle van de dienst Logistiek en zonder dat de dienst Logistiek kennis heeft van het daar gehanteerde kwaliteitssysteem.

### ***Deze conclusies leiden tot de volgende aanbevelingen:***

*De Inspectie OOV en de AD bevelen het KLPD aan om zorg te dragen voor een functiescheiding bij de afhandeling van de vuurwapens. Op de in- en uitgaande wapens uit het magazijn dient toezicht en registratie plaats te vinden.*

*De Inspectie OOV en de AD bevelen het KLPD aan om toezicht en controle in te richten voor het intern vernietigen van wapens en de externe vernietiging van munitie.*





# Beschouwing en aanbevelingen ten aanzien van de keten

6

Voldoet de wijze waarop het beheer, het vervoer en de afhandeling van de gerechtelijke en van de bestuurlijke vuurwapens door de korpsen, het OM en de dienst Logistiek plaatsvindt? In dit hoofdstuk beschouwen de Inspectie OOV en de AD de resultaten van de bijdragen van de individuele ketenpartners aan het beslagproces en de beheerprocessen. De Inspectie OOV en de AD groeperen de **conclusies** en *aanbevelingen* naar de volgende onderwerpen: de kaders, de uitvoering en de verantwoording.

Uit de risicoanalyse en het vooronderzoek was al gebleken dat Nederland zijn internationale rol niet volledig kan waarmaken als de informatiehuishouding rondom vuurwapens en munitie niet verbeterd wordt. Helder is dat er op dit moment bij een groot deel van de ter vernietiging aangeboden wapens (met name de bestuurlijke wapens) geen structureel onderzoek plaatsvindt naar de historie van het wapen (herkomst en gebruik). Daarmee wordt mogelijk cruciale informatie gemist.

Het feit dat er geen uitspraak kan worden gedaan of alle vuurwapens die volgens de administratie zouden moeten zijn vernietigd ook daadwerkelijk zijn vernietigd spreekt boekdelen. Het is op dit moment niet vast te stellen of er vuurwapens in verkeerde handen zijn gevallen danwel dat er 'alleen' geen administratieve verantwoording is voor een aantal vuurwapens.

Om de belangen van opsporing en veiligheid te waarborgen is inzicht waar een (bestuurlijk of gerechtelijk) vuurwapen zich op ieder moment binnen het proces bevindt, van belang. Daarbij is ook belangrijk - onder meer met het oog op internationale opsporing - om naast de locatie van het vuurwapen ook de kenmerken van het wapen en de redenen van wetenschap omtrent het aantreffen van het wapen vast te leggen. De huidige werkwijzen van de korpsen, het OM en de dienst Logistiek bieden die waarborg nog onvoldoende.

Het expliciet maken van de verschillende processen (beheer en beslag) en wie daarvoor verantwoordelijk is, is van belang om zicht te hebben en te houden op de uitvoering en de verantwoording van de verschillende vuurwapenstromen binnen de korpsen en het vervolgtraject (bewaring en vernietiging) door de dienst Logistiek. Ieder van de partners in de keten doet in het algemeen zijn best om zijn eigen (interne) processtap, die gebaseerd is op de juridische kaders en afspraken, goed uit te voeren. Toch geeft het totaalproduct, waarbij samenwerking essentieel is, reden tot zorg omdat op verschillende plaatsen het aantoonbaar niet goed gaat.

De samenwerking is gebaseerd op onderlinge afspraken. Het ontbreekt de individuele deelnemers aan een helder beeld omtrent hun bijdrage aan de keten.

## 6.1 DE KADERS

Aanvullend op de normen die gelden voor de deelprocessen hebben de Inspectie OOV en de AD een selectie van de voor dit onderzoek relevante de normen voor ketenkwaliteit gehanteerd (*doelconvergentie, ketenregie, gedeelde analyse* en *informatiecoördinatie*) om een oordeel te kunnen geven over het functioneren van het totale proces.

### Doelconvergentie

Onder doelconvergentie verstaan de Inspectie OOV en de AD de mate waarin overeenstemming bestaat tussen de ketenpartners over het gezamenlijk doel van de keten ten aanzien van het beheer van de gerechtelijke en van de bestuurlijke wapens.

### Gedeelde analyse

Bij gedeelde analyse kijken de Inspectie OOV en de AD naar het bestaan van een gedeelde analyse door de ketenpartners bij de afhandeling van de gerechtelijke en bestuurlijke wapens en waarop zij zich individueel richten.



### **(G)een sluitend kader**

Voor alle ketenpartners gelden dezelfde kaders als het gaat om het beheer, vervoer en afhandeling van de vuurwapens. De kaders bestaan uit relevante wet- en regelgeving, maar ook uit interne instructies zoals het *Handboek beslag en ontneming*. De interne afspraken, maar ook bijvoorbeeld het BIV, bieden veel ruimte voor eigen invulling van het proces. Het *Handboek beslag en ontneming* is uitgangspunt voor het gerechtelijke proces. Het OM gaat formeel niet over de bestuurlijke vuurwapens. In het handboek worden de taken van alle ketenpartners benoemd. Dit handboek beschrijft de stroom van de bestuurlijke vuurwapens niet.

De taken van de partners in het beheerproces van de bestuurlijke vuurwapens zijn in de praktijk niet zo duidelijk uitgewerkt als die bij de gerechtelijke vuurwapens. Voor de bestuurlijke vuurwapens geldt de WWM. In deze wet is wel de verantwoordelijkheid benoemd maar daarbij is niet aangegeven hoe dit in de praktijk moet worden ingevuld.

Een complete (overkoepelende) procesbeschrijving voor alle vuurwapens die uiteindelijk vernietigd dienen te worden door de dienst Logistiek ontbreekt.

### ***De invalshoeken van ketenpartners in het proces verschillen***

De korpsen willen het vuurwapen van de straat en ermee kunnen rechercheren, het OM moet strafvorderlijke beslissingen nemen en de dienst Logistiek wil alles wat ze

binnen krijgt op de juiste manier afhandelen. De individuele invalshoeken verschillen en alle ketenpartners hebben eigenlijk slechts oog voor een deel van het proces. Intern bij de korpsen en bij het OM staat de zorg voor het totale traject niet hoog op de agenda. Het ontbreken van een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid voor het totale proces is de bron van veel van de gesignaleerde problemen. Het bemoeilijkt de sturing van het beslag- en de beheerprocessen en de afstemming daarvan. De ketenpartners dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen, ook in het beheerproces van de bestuurlijke vuurwapens.

In een ketenproces is, naast de eigen doelen van de samenwerkende partijen, een gemeenschappelijk doel voorwaarde voor het juiste verloop van de opeenvolgende activiteiten (doelcongruentie). Een gemeenschappelijk doel levert een bijdrage aan het bereiken van het effect van de keten. Bij het beheer van (gerechtelijke) wapens zijn de strafvorderlijke aspecten in het beslagproces en de zorg voor het wapen in het beheerproces (goede administratie, veiligheid/vernietiging) van wisselend belang voor de onderscheiden partners.

Het ontbreekt de onderscheiden partijen aan een gedeelde visie van de wijze waarop het proces van de wapenstromen moet verlopen. Ieder richt zich op het eigen traject. De bemoeienis met de opvolgende schakel beperkt zich vaak tot een of andere vorm van bewijs van overdracht (zoals een ontvangstbewijs of aantekening in registratie). Zo'n situatie leidt, zoals in dit onderzoek ook blijkt, tot problemen en meestal bij de laatste schakel. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het verschil van wat er volgens de diverse administraties moet worden en wat er feitelijk wordt aangeleverd.

In de korpsen zijn de wettelijke kaders niet belegd in beleidsdoelstellingen, bijvoorbeeld als onderdeel van de aanpak van illegaal vuurwapenbezit of als onderdeel van een zorgvuldig opsporingsproces. Beheer is een belangrijke ondersteunende factor in het perspectief dat vuurwapens ook met inachtneming van strafvorderlijke belangen uit de samenleving moeten worden verwijderd. De uitvoering van het beheer is om die reden gebaat bij een stevige ondersteuning door een portefeuillehouder die de verbinding tussen de beide doelen kan leggen. Op dit moment wordt het beheer vooral logistiek beschouwd.

***De conclusies uit deze paragraaf leiden tot de volgende aanbeveling:***

*De Inspectie OOV en de AD bevelen de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en van BZK aan om een regeling te maken waarin de verantwoordelijkheid voor zowel het totale proces, inclusief de vernietiging van alle gerechtelijke vuurwapens (als ook de bestuurlijke vuurwapens), naast de wijze waarop, een plaats krijgt. De Inspectie OOV en de AD benadrukken hierbij dat een nieuwe regeling op zich niet voldoende is, maar dat deze ook in de uitvoering door alle betrokkenen gedragen moet worden.*

**Ketenregie**

Onder ketenregie verstaan de Inspectie OOV en de AD iedere vorm van sturing en afstemming van de ketens om de doelen ervan (de afhandeling van de gerechtelijke en bestuurlijke wapens) te behalen.

**Informatiecoördinatie**

Onder informatiecoördinatie verstaan de Inspectie OOV en de AD de vastlegging, afstemming en overdracht van gegevens die nodig zijn om de keten naar behoren te laten functioneren. De gegevens kunnen betrekking hebben op een wapen en (het functioneren van) de keten.



***De eindverantwoordelijkheid voor het gehele proces is formeel niet belegd***

De verbalisant is verantwoordelijk voor het in beslag genomen vuurwapen, totdat de verantwoordelijkheid is overgedragen. De formele verantwoordelijkheid voor het beheer van gerechtelijke vuurwapens ligt bij het OM, het feitelijke beheer in eerste instantie bij het korps van inbeslagneming, en vervolgens bij de dienst Logistiek als bewaarder. De verbalisant is tevens verantwoordelijk voor het in bewaring nemen van een gevonden of in het kader van de WWM afgegeven vuurwapen, totdat deze verantwoordelijkheid intern is overgedragen.

De rol van het OM is zichtbaar vooral op de beslismomenten in het beslagproces. De inrichting van het beheerproces is door het OM aan de korpsen overgelaten met de dienst Logistiek als sluitstuk.

De dienst Logistiek heeft de verantwoordelijkheid voor de opslag (en na opdracht vernietiging) van alle vuurwapens die worden aangeleverd door de korpsen. Bij het OM vindt de laatste stap plaats van het beslagproces. Het OM registreert de melding van de dienst Logistiek dat het vuurwapen is vernietigd, waarna het dossier in Compas kan worden afgesloten.

Het beheer van de gerechtelijke en van de bestuurlijke vuurwapens is gebaat bij ketenregie. Er is belang bij een vorm van sturing en afstemming van de schakels in de ketens om het schaden of veronachtzamen van strafvorderlijke en/of veiligheidsbelangen te voorkomen. Er is sprake van meerdere processen zoals het beslagproces en het proces van de bestuurlijke vuurwapens. De processen koersen uiteindelijk in belangrijke mate op hetzelfde doel af met als resultaat de vernietiging van het wapen. Om dit doel te bereiken is afstemming van en regie op de opeenvolgende schakels binnen en tussen de processen noodzakelijk.

***Het overzicht ontbreekt***

Uit de hoofdstukken drie en vier blijkt dat de korpsen en de parketten elk onderling in de uitvoering veel van elkaar verschillen. Op zich is het niet erg dat er verschillen zijn in

werkwijze. Waar het uiteindelijk om gaat is dat het goed functioneert. Dit houdt in dat de overige partijen in de keten geen hinder ondervinden van de individuele werkwijze en dat de afgesproken (vlotte) afhandeling kan worden gerealiseerd. Dit is in de praktijk niet het geval. Dit blijkt onder andere uit het feit dat er in bijna alle korpsen schoningsacties zijn gehouden<sup>21</sup>. Een schoningsactie is het meest duidelijke voorbeeld dat het gebrek aan overzicht heeft geleid tot het falen van het beslagproces en de beheerprocessen.

Gevolgen van het niet naleven van de norm zijn bij de korpsen tweeledig. Ten eerste ontstaan bij de korpsen soms onveilige situaties omdat de opslag en het vervoer niet altijd voldoen aan de veiligheidsvereisten. Ten tweede worden niet altijd alle vuurwapens die zich daarvoor lenen via het IBIS getest.

Een gevolg van het niet naleven van de norm bij het OM is dat sommige parketten zaken sluiten, terwijl nog niet alle vuurwapens zijn afgehandeld. Dan is het zicht op de vuurwapens weg en sluiten de registraties definitief niet meer op elkaar aan.

Naast de mogelijkheid dat er wapens weg zijn, kan ook de informatiepositie aanzienlijk worden verbeterd. Het inzichtelijk krijgen van de illegale wapenstromen is een internationale verplichting, waar Nederland nu niet aan kan voldoen. Doordat de routing van illegale wapens ge-bypassed wordt (opname in de bestuurlijke stroom) vindt er geen registratie plaats. Informatie over wapenstromen en trends is van groot belang om bijvoorbeeld op basis van een threat-assessment strategische keuzes te kunnen maken.

*Tracking & tracing* van te vernietigen wapens is de basis voor veel strafrechtelijke onderzoeken (waarheidsvinding in strafzaken) en intelligence in de brede zin van het woord. Deze kans wordt nu gemist.

***De kwaliteit van de kennisgeving van inbeslagname (KVI) is bepalend voor de herkenbaarheid van het vuurwapen in de rest van het proces***

De KVI speelt als document een rol in het beslagproces. De KVI is de basis voor de beslissing van het OM. In de praktijk blijkt dat de KVI soms van onvoldoende kwaliteit is, waardoor er aanvullingen volgen. Uit het onderzoek komt naar voren dat de KVI niet altijd goed is beschreven, mede doordat het BPS veel vrije invulvelden heeft en mede ook omdat niet altijd de juiste deskundigheid beschikbaar is en wordt ingezet. Bij de korpsen wordt verschillend gestuurd op de kwaliteit van de KVI. Korpsen sturen het OM soms aanvullende informatie voor de KVI of informatie over de verplaatsing van een wapen. In veel gevallen speelt het OM niet flexibel in op nieuwe informatie. Het OM gebruikt deze niet. Als nieuwe informatie door het OM niet wordt geregistreerd ontstaat er vervuiling in de administratie en kunnen vuurwapens mogelijk niet geïdentificeerd worden<sup>22</sup>. Een gevolg hiervan is dat er geen adequate besluitvorming en beheersmatige afhandeling in het verdere proces kan plaatsvinden.

<sup>21</sup> Zie ook het *IBIS* voorbeeld uit paragraaf 3.3.

<sup>22</sup> Zie het *Tangfolio/Berretta* voorbeeld in paragraaf 4.3.

### **Geen afspraken over gezamenlijke registratie**

Alle ketenpartners werken met hun eigen registratiesystemen, waarbij de dienst Logistiek zelfs een gedeelte ervan slechts op papier voert. Er zijn geen afspraken over een gezamenlijk registratienummer of een gezamenlijk registratiesysteem. De registratiesystemen van de ketenpartners sluiten niet op elkaar aan. Uit de registratie is daarom slechts beperkte sturingsinformatie te halen. Het totale proces van de afhandeling van een vuurwapen is lastig te volgen of te achterhalen.

### **De conclusies uit deze paragraaf leiden tot de volgende aanbeveling:**

*De Inspectie OOV en de AD bevelen de RvHC aan een inzichtelijk wapenvolgsysteem te (laten) ontwikkelen. Essentieel hierbij is dat ieder vuurwapen geregistreerd wordt onder een uniek registratienummer. Het doel van dit systeem moet zijn om te allen tijde op eenvoudige wijze de status van een vuurwapen te kunnen achterhalen. Betrek zo mogelijk het Landelijk Beslaghuis bij de ontwikkeling en implementatie hiervan.*

## **6.3 DE VERANTWOORDING**

De juiste vastlegging, afstemming en overdracht van gegevens en in het verlengde daarvan de overdracht van het fysieke wapen stellen de opvolgende betrokkenen in staat het gehele proces naar behoren te laten functioneren. De geregistreerde informatie kan ook dienen om managementinformatie te genereren, zodat de effectiviteit van de keten geanalyseerd kan worden. Uit het onderzoek blijkt dat een verantwoording voor het beheer van de (gerechtelijke) wapens amper plaatsvindt. Die van de bestuurlijke vindt eigenlijk helemaal niet plaats. Het is onwenselijk dat registraties en fysieke voorraad door (periodieke) opschoningsacties op orde gebracht moeten worden.

### **Er is geen volledige verantwoordingsinformatie uit de registraties beschikbaar**

De registraties bij de verschillende ketenpartners leveren tezamen geen volledige verantwoordingsinformatie voor het hele proces op. De registraties zijn gescheiden en niet op elkaar aan te sluiten. Daarnaast zijn de afzonderlijke registraties bij de verschillende ketenpartners niet volledig. Bij het OM worden in dit verband alleen zaken met een inbeslaggenomen vuurwapen bijgehouden en worden soms zaken onterecht gesloten.

Bij de korpsen worden zaken met betrekking tot een bestuurlijke vuurwapen niet altijd geregistreerd of alleen in het eigen goederen systeem. Het Vuurwapen Data Systeem wordt niet goed gevuld. De dienst Logistiek registreert de wapens met en zonder parketnummer gescheiden, zodat geen verband tussen beide te leggen valt.

De verantwoordelijkheid voor het totale proces kan alleen maar worden ingevuld als aan het einde van het proces over alle vuurwapens (gerechtelijke en bestuurlijke) verantwoording kan worden afgelegd.

### ***Door het ontbreken van concrete afspraken over termijnen wordt sturen binnen het proces bemoeilijkt***

In de verschillende regelgeving wordt geen vaste termijn genoemd. Het is daarom erg lastig om op het proces te sturen. Een voorbeeld is dat er geen vaste termijn is om de wapens van het korps over te dragen aan de dienst Logistiek. Ook is er geen termijn afgesproken over wanneer een wapen geregistreerd moet zijn. Dit zorgt ervoor dat er soms pas laat zicht is op een wapen.

Processen met zoveel schakels stellen extra eisen aan de controle op de voortgang. Ieder van de partijen stuurt voor zich en beschouwt zijn betrokkenheid als afgedaan op het moment dat het vuurwapen is overgedragen. Door het ontbreken van de aansluiting tussen drie (in het beslagproces) of twee registraties (in het bewaar proces) verliest men het zicht op de status van het vuurwapen wat gevolgen heeft voor het vaststellen van de voortgang<sup>23</sup>.

### ***De conclusies uit deze paragraaf leiden tot de volgende aanbeveling:***

*De Inspectie OOV en de AD bevelen het OM aan om samen met de korpsen op korte termijn ieders verantwoordelijkheid voor het algehele functioneren van de keten middels uniforme afspraken vast te leggen totdat de hierboven genoemde regeling tot stand is gekomen.*

## **6.4 TOT SLOT**

De gedeelde verantwoordelijkheid voor en de overgangen in de formele (verbalisant, OM) en materiële verantwoordelijkheid (beheer) is de bron van veel van de gesignaleerde problemen. Het vormt een risico voor de bedrijfsvoering en het imago van de politie en het OM.

De komst van het Landelijk Beslaghuis (LBH) heeft in bijna ieder korps geleid tot schoningsacties, waarbij in een ijtempo beslissingen werden genomen op basis van onvolkomen informatie uit de registraties. Dit illustreert ten voeten uit dat de huidige werkwijze van de korpsen, het OM en de dienst Logistiek niet voldoet.

De ontwikkelingen rondom beheer van gerechtelijke vuurwapens valt binnen de algemene heroriëntatie op beslagname zoals bedoeld in het LBH. Het mag hier niet los van staan. De komst van het LBH wordt aangegrepen door de korpsen en het OM als start voor een nieuwe 'uniforme' werkwijze.

*De Inspectie OOV en de AD bevelen de korpsen aan om, met het OM en de dienst Logistiek, niet met verbeteringen te wachten totdat het LBH er is, maar al eerder al die zaken op te pakken die al opgepakt kunnen worden.*

<sup>23</sup> Zie het *verhuisdoos* voorbeeld in paragraaf 5.3.





# Bijlage: Normenkader wapenbeheer



Inbeslagname door korpsen		
Normen		Bron
Procedure	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de korpsen bestaat een procedure inbeslagname wapens.</li> <li>In de procedure moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.</li> <li>De procedure moet actueel zijn.</li> <li>De procedure is bekend bij de relevante leden van het korps.</li> </ul>	- - - -
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>De OvJ beslist of een gerechtelijk wapen teruggegeven of vernietigd wordt.</li> <li>De taakaccenthouder vuurwapens of RBWM wordt ingeschakeld bij het opmaken van het proces-verbaal en zorgt voor registratie in het VDS.</li> </ul>	HBenO 2.4  LPrV 13
Inbeslagname	<ul style="list-style-type: none"> <li>Van elke inbeslagneming (ook tijdens een huiszoeking) wordt een KVI gemaakt.</li> <li>De opsporingsambtenaar stelt zo snel mogelijk het OM in kennis van de inbeslagname.</li> <li>De wapens worden bij het in bewaring nemen ontladen, bij voorkeur door een materiedeskundige.</li> <li>Alle gerechtelijke wapens worden technisch (sporenonderzoek) en tactisch (herkomst wapen) onderzocht.</li> </ul>	LPrV 3  HBenO 2.6  LPrV 2  LPrV 4, 12
Registratie	<p>Beschrijving</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Van gerechtelijke wapens moeten zo spoedig mogelijk aard, herkomst en reden inbeslagneming beschreven worden.</li> <li>Per colli worden wapens, wapentoebehoren en munitie zorgvuldig omschreven.</li> <li>De taakaccenthouder vuurwapens of RBWM wordt ingeschakeld bij het opmaken van het beschrijvings-proces-verbaal.</li> <li>Van het wapen moet een foto worden gemaakt.</li> </ul> <p>Labellen</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Gerechtelijke wapens moeten deugdelijk gewaarmerkt worden.</li> <li>Op het label moet duidelijk zijn bij welke zaak de wapens (parketnummer) horen en onder wie ze in beslag zijn genomen.</li> </ul> <p>Registratiesysteem</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>In het BPS moet alle relevante informatie van het vuurwapen worden opgenomen.</li> <li>Aangetroffen en ingeleverde wapens dienen als aangetroffen goed te worden gemuteerd.</li> <li>De taakaccenthouder vuurwapens of RBWM zorgt ervoor dat relevante gegevens worden geregistreerd in het VDS.</li> </ul>	BIV 2  LPrV 14  LPrV 13  LPrV 4  BIV 2  LPrV 14  LPrV 3  LPrV 3  LPrV 13

Vervolg tabel Inbeslagname door korpsen		
Normen		Bron
Controle	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het parket houdt regelmatig voortgangcontroles waarbij ze kijkt of het OM tijdig een beslissing neemt inzake de inbeslagneming.</li> <li>Indien noodzakelijk rappelleert het parket.</li> </ul>	HBenO 3.10
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De met de beslagadministratie belaste parketfunctionaris dient de KVI te vergelijken met de ontvangsbewijzen van de bewaarder. Bij afwijkingen neemt het parket contact op met de opsporingsinstantie of de bewaarder</li> </ul>	HBenO 4.14
Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>Toezicht door direct verantwoordelijken, leidinggeevenden en collega's.</li> </ul>	-

Vervoer door korpsen		
Normen		Bron
Procedure	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de korpsen bestaat een procedure vervoer gerechtelijke wapens.</li> </ul>	-
	<ul style="list-style-type: none"> <li>In de procedure moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.</li> </ul>	-
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De procedure moet actueel zijn.</li> </ul>	-
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De procedure is bekend bij de relevante leden van het korps.</li> </ul>	-
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>De opsporingsambtenaar die het wapen in beslag heeft genomen of heeft gevonden is verantwoordelijk voor het vervoer.</li> </ul>	-
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De minister van Justitie kan eisen vaststellen waaraan vervoersmiddelen waarin wapens worden vervoerd moeten voldoen.</li> </ul>	WWM 33
Inbeslagname	<ul style="list-style-type: none"> <li>Bij vervoer moeten maatregelen worden genomen tegen diefstal, beschadiging of gevaar.</li> </ul>	BIV 7
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Bij vervoer van wapens moeten de voorschriften van de wet milieubeheer voor wat betreft vergunning en vervoer ontplofbare stoffen gevolgd worden.</li> </ul>	LPrV 14
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Bij grote munitie en explosieven wordt de EOCL ingeschakeld.</li> </ul>	LPrV 14
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>Wapens worden zo snel mogelijk geregistreerd.</li> </ul>	BIV 2
Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>Toezicht door direct verantwoordelijken, leidinggeevenden en collega's.</li> </ul>	-

Beheer bij korpsen		
Normen		Bron
Procedure	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de korpsen bestaat een procedure beheer gerechtelijke wapens.</li> </ul>	RMBR 2
	<ul style="list-style-type: none"> <li>In de procedure moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.</li> <li>De procedure moet actueel zijn.</li> <li>In de procedure wordt voldoende functiescheiding toegepast.</li> <li>De procedure is bekend bij de relevante leden van het korps.</li> </ul>	- - RMBR 7 -
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>De opsporingsinstantie houdt het gerechtelijke wapen onder zich tot de beslissing Ovj is uitgevoerd.</li> </ul>	HBenO 2.4
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voorwerpen mogen ook worden opslagen in een andere geschikte plaats als ze om bijzondere redenen niet op een bestaande plaats opgeslagen kunnen worden. De bewaarder van deze andere plaats is dan verantwoordelijk voor het beheer.</li> </ul>	BIV 8, 9
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De minister van Justitie kan eisen vaststellen waaraan ruimten waarin wapens worden bewaard moeten voldoen.</li> </ul>	WWM 33
Opslag	<ul style="list-style-type: none"> <li>De wapens moeten zo opgeslagen worden dat ze weer snel voor onderzoek beschikbaar zijn.</li> </ul>	BIV 6
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Bij opslag moeten afdoende maatregelen worden genomen tegen diefstal, beschadiging of gevaar.</li> </ul>	BIV 7
	<ul style="list-style-type: none"> <li>In bewaring genomen zaken dienen in een afsluitbare ruimte te worden opgeslagen.</li> </ul>	RMBR 3
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Bij opslag van wapens moeten de voorschriften van de Wet milieu-beheer voor wat betreft vergunning en opslag ontplofbare stoffen gevolgd worden.</li> </ul>	LPrV 14
	<ul style="list-style-type: none"> <li>RBWM kan alleen een vuurwapenverzameling hebben na overleg en met toestemming van het OM.</li> </ul>	LPrV 16
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het korps houdt registratie bij van de opgeslagen wapens.</li> </ul>	RMBR 2
	<ul style="list-style-type: none"> <li>In de registratie worden gegevens bijgehouden die van belang zijn voor de beheersing van de risico's.</li> </ul>	RMBR 2
Afgifte	<ul style="list-style-type: none"> <li>De registratie moet ordelijk, controleerbaar, rechtmatig en doelmatig zijn.</li> </ul>	RMBR 2
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Waar de wapens zijn opgeslagen dient te worden gemuteerd in het VDS.</li> </ul>	LPrV 14
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Afgifte van een wapen uit bewaring kan alleen tegen een bewijs waarin datum, aard voorwerp, naam en hoedanigheid ontvanger zijn vermeld.</li> </ul>	BIV 3
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Over het in bewaring gegeven wapen kan de rechthebbende beschikken met goedvinden van de korpschef.</li> </ul>	WWM 8
Controle	<ul style="list-style-type: none"> <li>Afgifte kan uitsluitend door de bevoegde beheerder.</li> </ul>	RMBR 7
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De korpsen hebben voldoende interne controlemaatregelen om te verzekeren dat het beheer volgens de procedure wordt uitgevoerd.</li> </ul>	RMBR 7
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Periodiek wordt een aanwezigheidscontrole uitgevoerd door een onafhankelijke functionaris.</li> </ul>	RMBR 7
Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>Periodiek voeren de korpsen een risicoanalyse uit naar de mogelijke risico's bij de opslag van de wapens en nemen waar nodig maatregelen voor de risico's.</li> </ul>	RMBR 4
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Na afloop van elk jaar legt de beheerder verantwoording af over het gevoerde beheer.</li> </ul>	RMBR 7

Vervoer door dienst Logistiek KLPD		
Normen		Bron
Procedure	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de dLog bestaat een procedure vervoer gerechtelijke wapens.</li> <li>In de procedure moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.</li> <li>De procedure moet actueel zijn.</li> <li>De procedure is bekend bij de relevante leden van de dLog.</li> </ul>	- - - -
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>De dLog haalt gerechtelijke wapens op. Wapens en munitie mogen onder geen voorwaarde op een andere manier aan de dLog worden gestuurd.</li> <li>De minister van Justitie kan eisen vaststellen waaraan vervoersmiddelen waarin wapens worden vervoerd moeten voldoen.</li> </ul>	HBenO 3.10.3.2  WWM 33
Vervoer	<ul style="list-style-type: none"> <li>Duidelijk moet zijn wanneer een wapen ter bewaring naar de dLog gaat.</li> <li>Als een machtiging tot vernietiging is verleend aan de opsporingsambtenaar draagt deze zo snel mogelijk het wapen over aan de dLog.</li> <li>De dLog neemt alleen die wapens mee waarvoor zij een verzoek hebben ontvangen. Controle vindt plaats aan de hand van het formulier met de opdracht tot deponering. Bij ernstige verschillen weigert de dLog de opdracht. Bij niet ernstige verschillen voert de dLog wel het transport uit, maar stelt ze ook een rapport op wat door de dLog en de opsporingsinstantie wordt ondertekend.</li> <li>Bij vervoer moeten maatregelen worden genomen tegen diefstal, beschadiging of gevaar.</li> <li>De dLog scheidt het vervoer van gerechtelijke wapens van andere vervoersstromen.</li> <li>Bij vervoer van wapens moeten de voorschriften van de Wet milieubeheer voor wat betreft vergunning en vervoer ontplofbare stoffen gevolgd worden.</li> </ul>	-  BIV 15 HBenO 3.10.3.2  BIV 7 HBenO 3.10.3.2  LPrV 14
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>De dLog ontvangt van het OM of van de korpsen verzoeken om wapens op te halen.</li> <li>Verzoeken aan de dLog om wapens op te halen worden geregistreerd.</li> <li>De dLog werkt met een overzicht van af te halen wapens.</li> </ul>	- - -
Controle	<ul style="list-style-type: none"> <li>Regelmatig wordt gecontroleerd of alle verzoeken die de dLog ontvangt om wapens op te halen ook op het overzicht af te halen wapens komt.</li> <li>Het parket houdt regelmatig voortgangcontroles waarbij ze kijkt of de inbeslagnemende instantie de wapens tijdig deponeert. Indien noodzakelijk rappelleert het parket.</li> </ul>	-  HBenO 3.10
Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>Regelmatig rapporteert de dLog over welke ophaalverzoeken daadwerkelijk zijn afgehandeld en welke verzoeken niet zijn afgehandeld.</li> </ul>	-

Beheer bij dienst Logistiek KLPD		
Normen		Bron
Procedure	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de dLog bestaat een procedure beheer gerechtelijke wapens.</li> <li>In de procedure moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.</li> </ul>	RMBR 2 -
	<ul style="list-style-type: none"> <li>De procedure moet actueel zijn.</li> <li>In de procedure wordt voldoende functiescheiding toegepast.</li> <li>De procedure is bekend bij de relevante leden van de dLog.</li> </ul>	- RMBR 7 -
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het hoofd van de dLog is verantwoordelijk voor bewaring wapens.</li> <li>De minister van Justitie kan eisen vaststellen waaraan ruimten waarin wapens worden bewaard moeten voldoen.</li> </ul>	BIV 1 WWM 33
	Opslag	<ul style="list-style-type: none"> <li>De wapens moeten zo opgeslagen worden dat ze weer snel voor onderzoek beschikbaar zijn.</li> <li>Als de wapens in een zitting moeten worden getoond, krijgt de dLog uiterlijk 14 dagen voor de zitting een verzoek tot overbrenging. De dLog moet zorgdragen voor tijdige aanlevering.</li> <li>Bij opslag moeten afdoende maatregelen (zowel administratief als fysiek) worden genomen tegen diefstal, beschadiging of gevaar.</li> <li>In bewaring genomen zaken dienen in een afsluitbare ruimte te worden opgeslagen.</li> <li>Bij opslag van wapens moeten de voorschriften van de Wet milieubeheer voor wat betreft vergunning en opslag ontplofbare stoffen gevolgd worden.</li> </ul>
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>De opgehaalde wapens worden op parketnummer geregistreerd.</li> <li>De dLog houdt registratie bij van de opgeslagen wapens.</li> <li>In de registratie worden gegevens bijgehouden die van belang zijn voor de beheersing van de risico's.</li> <li>Registratie moet ordelijk, controleerbaar, rechtmatig en doelmatig zijn.</li> </ul>	LPrV 14 RMBR 2 RMBR 2  RMBR 2
	Afgifte	<ul style="list-style-type: none"> <li>Afgifte van een wapen uit bewaring kan alleen tegen een bewijs waarin datum, aard voorwerp, naam en hoedanigheid ontvanger zijn vermeld.</li> <li>Een wapen mag alleen vernietigd of teruggegeven worden op basis van machtiging van het OM.</li> <li>Afgifte kan uitsluitend door de bevoegde beheerder.</li> </ul>
Controle	<ul style="list-style-type: none"> <li>Regelmatig controleert de dLog of de op te halen wapens ook daadwerkelijk zijn opgehaald.</li> <li>Regelmatig controleert de dLog of de afgehaalde wapens ook zijn ontvangen in het magazijn van de dLog.</li> <li>Regelmatig controleert de dLog of de afgegeven wapens voor een hoorzitting ook weer terugontvangen zijn.</li> <li>Periodiek wordt een aanwezigheidscontrole uitgevoerd door een onafhankelijke functionaris.</li> <li>De dLog toetst periodiek de fysieke beveiliging.</li> </ul>	- - - RMBR 7 -
	Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>Periodiek voert de dLog een risicoanalyse uit naar de mogelijke risico's bij de opslag van de wapens en neemt waar nodig maatregelen voor de risico's.</li> <li>Na afloop van elk jaar legt de beheerder verantwoording af over het gevoerde beheer.</li> <li>De dLog legt verantwoording af over wapens die ontvangen en in beheer genomen zijn.</li> </ul>

Afhandeling door dienst Logistiek KLPD		
Normen		Bron
Procedure	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor de dLog bestaat een procedure vernietiging of teruggeven gerechtelijke wapens.</li> <li>In de procedure moet duidelijk omschreven zijn wie wanneer waarvoor verantwoordelijk is.</li> <li>De procedure moet actueel zijn.</li> <li>De procedure is bekend bij de relevante leden van de dLog.</li> </ul>	- - - -
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>OvJ bewaakt dat over gedeponeerde goederen een eindbeslissing wordt genomen.</li> <li>OvJ bewaakt de uitvoering van de eindbeslissing door de bewaarder.</li> <li>De vernietiging geschiedt voor rekening en verantwoording van de bewaarder of opsporingsambtenaar aan wie de machtiging is verleend.</li> <li>Een wapen mag alleen vernietigd of teruggegeven worden op basis van machtiging van het OM of op last van een korpschef.</li> </ul>	HBenO 2.4  HBenO 2.4 BIV 15  WvSv 116
Vernietiging	<ul style="list-style-type: none"> <li>Aan een machtiging tot het vernietigen of teruggeven van een wapen wordt zo snel mogelijk gevolg gegeven.</li> <li>De vernietiging is voltooid wanneer aan het voorwerp zijn kenmerkende eigenschappen voorgoed zijn ontnomen.</li> <li>Alle essentiële onderdelen van het vuurwapen moeten permanent onbruikbaar worden gemaakt.</li> <li>Gerechtelijke wapens worden niet verkocht.</li> <li>Bij de vernietiging van de wapens geldt het vier-ogen principe en kan eventueel gewerkt worden met roulerende personen.</li> </ul>	WWM 8  BIV 15  BIV 15  BIV 9  - -
Teruggave	<ul style="list-style-type: none"> <li>Na vijf jaar bewaring gaat het wapen over op de Staat, tenzij de rechthebbende hier binnen drie maanden bezwaar tegen aantekent.</li> </ul>	WWM 8
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vernietiging of teruggave wordt in de registratie van de dLog ingevoerd.</li> <li>De datum en wijze van uitvoering van de vernietiging worden vermeld in een rapport aan de OvJ.</li> </ul>	RMBR 7  BIV 15
Controle	<ul style="list-style-type: none"> <li>Het parket houdt regelmatig voortgangcontroles waarbij ze kijkt of tijdig een beslissing wordt genomen over het beslag en of deze beslissing door de bewaarder tijdig wordt uitgevoerd. Indien noodzakelijk rappelleert het parket.</li> <li>De met de beslagadministratie belaste parketfunctionaris dient de volledigheid van de afgewikkelde posten vast te stellen. Bij afwijkingen neemt het parket contact op met de bewaarder.</li> <li>De dLog controleert regelmatig of afgehandelde wapens daadwerkelijk zijn vernietigd of teruggegeven.</li> </ul>	HBenO 3.10  HBenO 3.10  -
Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>De dLog legt verantwoording af over de teruggegeven en vernietigde wapens.</li> </ul>	-

Aansluiten deelprocessen en afstemming tussen politie, OM en KLPD		
Normen		Bron
Verantwoordelijke	<ul style="list-style-type: none"> <li>Duidelijk is wie verantwoordelijk is voor het totale proces.</li> </ul>	-
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er is één registratie of de registraties moeten op elkaar aansluiten.</li> <li>De registraties van de wapens met en zonder parketnummers mogen niet in elkaar overlopen.</li> </ul>	-
Sturing	<ul style="list-style-type: none"> <li>De verantwoordelijke heeft een eigen systeem van beheersing of vraagt aan de ketenpartijen om zich te verantwoorden.</li> </ul>	-

Capaciteit voor het afhandelen van de vuurwapens en munitie		
Normen		Bron
Capaciteit	<ul style="list-style-type: none"> <li>Bij de korpsen, het OM en de dLog moet voldoende capaciteit aanwezig zijn voor het hele proces.</li> </ul>	-

Uniforme werkwijze		
Normen		Bron
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> <li>Alle korpsen moeten op hoofdpunten een uniforme werkwijze hebben.</li> <li>Alle parketten moeten op hoofdpunten een uniforme werkwijze hebben.</li> </ul>	-

# Bijlage: Jaarcijfers 2000-2006 van de dienst Logistiek



Zonder Parketnummer (ZP)		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
0001	Vuistvuurwapens	2803	4101	3481	3357	5295	3931	4540
0002	Alarmpist/revolv	1483	1618	1388	1171	1184	1229	1042
0003	Luchtdrpist/revolv	1001	933	843	1004	754	768	506
0004	Kogelgeweren	699	955	703	785	855	814	757
0005	Hagelgeweren	276	440	433	412	491	447	291
0006	Luchtdrukgeweren	371	572	500	389	421	491	392
0007	Slag/steek/stoot krt	20527	7970	3998	4160	9368	5372	2179
0008	Slag/steek/stoot lng	365	1137	358	309	173	374	193
	<b>Totaal</b>	<b>27525</b>	<b>17726</b>	<b>11704</b>	<b>11587</b>	<b>18541</b>	<b>13426</b>	<b>9900</b>

Met Parketnummer (MP)		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
0001	Vuistvuurwapens	1717	2940	2578	2221	4326	3091	4163
0002	Alarmpist/revolv	454	1071	645	413	677	713	998
0003	Luchtdrpist/revolv	165	305	281	351	1535	406	468
0004	Kogelgeweren	245	260	328	191	225	354	353
0005	Hagelgeweren	339	144	84	34	105	146	113
0006	Luchtdrukgeweren	89	156	148	143	200	236	163
0007	Slag/steek/stoot krt	3112	3327	3482	3619	9662	4956	3064
0008	Slag/steek/stoot lng	249	245	249	331	315	605	778
	<b>Totaal</b>	<b>6370</b>	<b>8448</b>	<b>7795</b>	<b>7303</b>	<b>17045</b>	<b>10507</b>	<b>10100</b>

Munitie vernietigd in KG		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	Klein Kaliber Munitie	5334	4512	800	0	12598	3040	4075
	Pyrotechnische Munitie	154	61	30	0	804	0	340
	Kruit	107	159	0	0	400	0	213
	Overig	2920	3860	1660	1960	4560	4100	4160



# Bijlage: Opdrachten van het OM in 2006



Verstrekker: KLPD – Dienst Logistiek.  
 Lijst: V = vernietigen / D = deponeren - **Met Parketnummer!**  
 Periode: 01-01-2006 t/m 31-12-2006

Parket		1	2	3	4	5	6 <sup>24</sup>
01 Den Bosch	V	95	16	11	8	0	12
	142						
	D	73	7	4	14	7	8
02 Breda	V	161	31	16	8	4	8
	228						
	D	12	3	1	3	3	4
03 Maastricht	V	144	35	11	2	7	3
	202						
	D	25	6	1	7	5	3
04 Roermond	V	91	31	9	9	0	3
	143						
	D	15	0	0	1	0	1
05 Arnhem	V	32	17	4	2	1	3
	59						
	D	23	2	1	4	2	0
06 Zutphen	V	52	5	6	5	4	1
	73						
	D	12	2	4	1	0	4
07 Zwolle	V	12	2	2	2	0	0
	18						
	D	17	2	4	8	1	0
08 Almelo	V	74	27	11	3	0	1
	116						
	D	25	2	2	2	0	0
09 Den Haag	V	555	75	114	45	8	16
	813						
	D	109	15	14	8	4	9
	159						

24 1 = Vuistvuurwapens; 2 = Alarmpistool/-revolver; 3 = Luchtdrukpistool/-revolver; 4 = Kogelgeweren; 5 = Hagelgeweren; 6 = Luchtdrugeweren.

Parket			1	2	3	4	5	6	
10	Rotterdam	V	6	0	0	0	0	0	
		6							
		D	4	1	0	0	0	0	
11	Dordrecht	5							
		V	88	20	16	1	1	7	
		133							
12	Middelburg	D	29	6	4	5	1	6	
		51							
		V	25	1	4	4	0	4	
13	Amsterdam	38							
		D	2	0	0	3	0	5	
		10							
14	Alkmaar	V	170	15	8	7	2	3	
		205							
		D	124	14	7	16	1	1	
15	Haarlem	163							
		V	10	4	1	0	0	0	
		15							
16	Utrecht	D	11	2	2	0	0	0	
		15							
		V	152	123	16	5	3	11	
17	Leeuwarden	310							
		D	34	6	3	7	1	3	
		54							
18	Groningen	V	45	11	7	7	3	4	
		77							
		D	13	7	5	2	2	0	
19	Assen	29							
		V	17	2	5	1	2	0	
		27							
20	Eindhoven	D	4	1	2	1	2	0	
		10							
		V	38	8	2	1	1	1	
21	Tilburg	51							
		D	27	9	3	9	2	2	
		52							
22	Breda	V	41	6	8	1	0	0	
		56							
		D	32	4	2	3	0	2	
23	Nijmegen	43							
		Totalen		2399	518	310	205	67	125
		V	2712						
D	912								

# *Bijlage: Lijst met geïnterviewde personen*



A. van der Aa	Parket Den Bosch
H. Aarts	Regiopolitie Brabant Zuid-Oost
M. van der Beek	Korps landelijke politiediensten (dLog)
B. Boere	Korps landelijke politiediensten (dLog)
D. de Boer	Parket Amsterdam
M. de Borst	Regiopolitie Flevoland
H. van den Bos	Regiopolitie Kennemerland
J. Bouman	Regiopolitie Groningen
M. Caumon	Regiopolitie Limburg-Zuid
V. Cozijn	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
P. Daamen	Regiopolitie Zaanstreek-Waterland
C. van Dam	Parket Haarlem
P. Dekker	Parket Amsterdam
P. Gademan	Landelijk Platform Vuurwapens
H. Groothuis	Landelijk Platform Vuurwapens
P. Haverkort	Korps landelijke politiediensten (dLog)
J. Hegman	Parket Haarlem
J. Hoeijenbos	Parket Amsterdam
J. Hoos	Parket Haarlem
T. Huijting	Ministerie van Financiën
E. Kamp	Dienst Domeinen
G. Koops	Regiopolitie Kennemerland
A. Korte	Landelijk Platform Vuurwapens
M. de Korte	Regiopolitie Kennemerland
M. Krul	Parket Den Haag
A. Kijlstra	Ministerie van Justitie
A. van der Laan	Regiopolitie Groningen
W. Lempers	Regiopolitie Limburg-Zuid
M. van der Meulen	Regiopolitie Groningen
P. Miltenburg	Korps landelijke politiediensten
J. Mulder	Regiopolitie Zaanstreek-Waterland
H. Poortier	Korps landelijke politiediensten (dLog)
M. Roodbeen	Korps landelijke politiediensten (dLog)
A. van de Ruit	Regiopolitie Groningen
M. van Schijndel	Regiopolitie Rotterdam-Rijmond

J. Sparidans	Regiopolitie Brabant Noord-Oost
E. Verbruggen	Parket Den Bosch
C. Versteeg	Dienst Domeinen
C. Visser	Regiopolitie Amsterdam-Amstelland
C. de Visser	Regiopolitie Brabant Zuid-Oost
J. Vleugels	Regiopolitie Limburg-Zuid
R. Vos	Regiopolitie Groningen
H. de Vries	Regiopolitie Flevoland
J. Westra	Parket Groningen
E. de Wit	Regiopolitie Amsterdam-Amstelland
M. Wöster	Regiopolitie Flevoland
M. van Zanten	Regiopolitie Drenthe/NRE/Landelijk Platform Vuurwapens
A. Zijl	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland

## Bijlage: Vragenlijst



Geachte .....,

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) toetst in 2007 in samenwerking met de Auditdienst (AD) van het ministerie van BZK de wijze waarop het beheer, het vervoer en de vernietiging van inbeslaggenomen vuurwapens en munitie plaatsvindt. Dit onderzoek is opgenomen in het werkplan 2007 van de Inspectie OOV en die van de AD.

De AD voert onderzoeken uit ten behoeve van de interne bedrijfsvoering van het ministerie. Het KLPD, waarvan de dienst Logistiek onderdeel is, valt ook onder de interne organisatie van BZK. Door de samenwerking tussen de Inspectie OOV en de AD wordt de toezichtlast voor het KLPD beperkt en is het mogelijk het hele proces van het beheer van inbeslaggenomen wapens te analyseren. Voor de volledigheid is het plan van aanpak van dit onderzoek bij deze e-mail gevoegd.

Uw korps heeft u bij de Inspectie OOV aangemeld als contactpersoon voor dit onderzoek. Vandaar dat dit schrijven aan u is gericht. Mocht u niet langer de contactpersoon zijn voor dit onderzoek dan verzoek ik u dit zo spoedig mogelijk aan ons door te geven. U kunt mij daartoe bellen of mailen.

De dienst Logistiek van het KLPD is belast met het bewaren en vernietigen van in beslaggenomen vuurwapens. Gelet op de aard van deze wapens is het van belang deze taken zorgvuldig uit te voeren. Het onderzoek geeft een oordeel over wijze waarop het beheer, het vervoer en de behandeling van inbeslaggenomen vuurwapens en munitie in de praktijk door de regiokorpsen en de dienst Logistiek van het KLPD plaatsvindt. Met het oordeel van de Inspectie OOV en de AD kunnen de korpsen en de eigen werkwijze beoordelen en de eigen processen (beheer, vervoer en afhandeling) daar waar mogelijk verbeteren. Het OM is verantwoordelijk voor de besluitvorming over deze wapens en wordt ook in het onderzoek betrokken.

Het onderzoek vangt aan met het opvragen van documenten bij alle korpsen. Daarna wordt begonnen met het afnemen van interviews met sleutelfiguren binnen de structuur van de dienst Logistiek van het KLPD en bij een aantal korpsen. Het plan is om eerst een beeld te krijgen bij de dienst Logistiek van het KLPD. Naar aanleiding daarvan wordt er nader contact gezocht met een aantal – nader te selecteren – korpsen en het OM. Ten slotte worden de resultaten daarvan voorgelegd aan de niet geconsulteerde korpsen. Hiermee kan worden vastgesteld of de uitkomsten van het onderzoek een landelijk beeld geven of slechts een beeld van de onderzochte korpsen, de dienst Logistiek van het KLPD en het OM.

In dit stadium verzoekt de Inspectie OOV om voor 29 oktober (2007) aan de Inspectie OOV ter beschikking te stellen (bij voorkeur digitaal), waarin zijn opgenomen:

- de (vastgestelde) werkwijze bij het aantreffen van vuurwapens en munitie;
- de (vastgestelde) werkwijze voor ingeleverde vuurwapens en munitie.

Kunt u hierbij aangeven:

- Wie er verantwoordelijke is voor dit proces?
- Hoe hierover verslag aan hem/haar wordt gedaan?
- De meest recente schriftelijke versie hiervan.

Tot slot verneemt de Inspectie OOV graag van u:

- Hoeveel vuurwapens en munitie er in eerste twee kwartalen van 2007 in beslag zijn genomen in uw regio?
- Hoeveel vuurwapens en munitie er in de eerste twee kwartalen van 2007 zijn ingeleverd of aangetroffen die niet in beslag zijn genomen?

Met vriendelijke groet,

Jeroen Obdam  
Projectleider

# Bijlage: Overzicht van aanbevelingen per geadresseerde



## ***Aanbeveling gericht aan het Openbaar Ministerie***

De Inspectie OOV en de AD bevelen het OM aan om samen met de korpsen op korte termijn ieders verantwoordelijkheid voor het algehele functioneren van de keten middels uniforme afspraken vast te leggen totdat de hierboven genoemde regeling tot stand is gekomen.

## ***Aanbeveling gericht aan de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en BZK***

De Inspectie OOV en de AD bevelen de beleidsdirecties van de ministeries van Justitie en van BZK aan om een regeling te maken waarin de verantwoordelijkheid voor zowel het totale proces, inclusief de vernietiging van de gerechtelijke vuurwapens en de bestuurlijke vuurwapens, naast de wijze waarop, een plaats krijgt. De Inspectie OOV en de AD benadrukken hierbij dat een nieuwe regeling op zich niet voldoende is, maar ook dat deze in de uitvoering door alle betrokkenen gedragen moet worden.

## ***Aanbeveling gericht aan de Raad van Hoofdcommissarissen***

De Inspectie OOV en de AD bevelen de RvHC aan een inzichtelijk wapenvolgsysteem te (laten) ontwikkelen. Essentieel hierbij is dat ieder vuurwapen geregistreerd wordt onder een uniek registratienummer. Het doel van dit systeem moet zijn om te allen tijde op eenvoudige wijze de status van een vuurwapen te kunnen achterhalen. Betrek zo mogelijk het LBH bij de ontwikkeling en implementatie hiervan.

## ***Aanbevelingen gericht aan de korpsen***

De Inspectie OOV en de AD bevelen de korpsen aan om, met het OM en de dienst Logistiek, niet met verbeteringen te wachten totdat het LBH er is, maar al eerder al die zaken op te pakken die al opgepakt kunnen worden.

De Inspectie OOV en de AD bevelen de korpsen aan om maatregelen te nemen om de kwaliteit van de KVI te verhogen.

## ***Aanbeveling gericht aan de Raad van Hoofdcommissarissen***

De Inspectie OOV en de AD bevelen de RvHC aan om adequate minimum veiligheidseisen te stellen aan het vervoer en opslag van wapens en te zorgen dat alle korpsen zich daaraan gaan houden.

### ***Aanbevelingen gericht aan het KLPD***

De Inspectie OOV en de AD bevelen het KLPD aan om zorg te dragen voor een functiescheiding bij de afhandeling van de vuurwapens. Op de in- en uitgaande wapens uit het magazijn dient toezicht en registratie plaats te vinden.

De Inspectie OOV en de AD bevelen het KLPD aan om toezicht en controle in te richten voor het intern vernietigen van wapens en de externe vernietiging van munitie.





## Lijst met afkortingen

AD	Auditdienst
BIV	Besluit in beslaggenomen voorwerpen
BPS	Basisprocessensysteem
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
colli	alle gerechtelijke wapens en munitie en wapentoebehooren onder één parketnummer
CRI	Centrale Recherche Informatiedienst
dLog	Dienst Logistiek
EOCKL	Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht
EVE	Expertisecentrum Vuurwapens en Explosieven
fte	Full time equivalent (eenheid van werktijd)
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
HBenO	Handboek beslag en ontneming
IBIS	Integrated Ballistics Identification System
Inspectie OOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
ISO	International Standard for Organisations
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KVI	(proces-verbaal van) Kennisgeving van inbeslagname
LBH	Landelijk Beslaghuis
LPrV	Landelijke procedure vuurwapens 2003
LPV	Landelijk Platform Vuurwapens
MP	(vuurwapens) Met parketnummer
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van justitie
PIV	Protocol illegale vuurwapens 2001
PV	Proces-verbaal
RBWM	Regionaal Bureau Wapens en Munitie
Rcie	Regionale criminele inlichtingen eenheid
RMBR	Regeling Materieelbeheer Rijksoverheid 2006
RTR	Regionale technische recherche
RvHC	Raad van Hoofdcommissarissen
TaVu	Taakaccenthouder vuurwapens
VDS	Vuurwapen Data Systeem
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
WvSv	Wetboek van Strafvordering
WWM	Wet wapens en munitie
ZP	(vuurwapens) Zonder parketnummer



*Inspectie*

OPENBARE ORDE  
EN VEILIGHEID

